

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 ■ 6116 ST. CLAIR AVENUE ■ CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXIII Gruodis - December 21, 1978 Nr. 50

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ŽIŪRĖK KAS SUSIPEŠĖ

Dėl Vilniaus ir Karaliaučiaus universitetų

Vytautas Meškauskas

Apžvalgoje jau citavome hamburgiško Die Welt pasakymą dėl kardinolo Wyszyńskiego Varšuvoje atlaikytų iškilmingų pamaldų Vilniaus universiteto 400 metų sukakties proga. Ten visai teisingai pastebėta, kad lenkai Vilniaus neturėtų savintis. Galė retoriškai klausiami, ar ir Vokietijoje su tokiais pat Selbsteuwusstsein - kurį šiuo atveju galėtumėme versti 'šovinistiškai' - bus minima Karaliaučiaus universiteto 435 metų sukaktis. Klausimas visai vietoje, nes be jo atrodytų, kad 'juokiasi puodas, kad katilas juodas'. Vilniaus universitetas prisidėjo prie Didžiosios Lietuvos sulenkimo, Karaliaučius - prie Mažosios Lietuvos suvokietinimo.

Lietuvių kalbos persekiojimas abejose Lietuvos dalyse vyko paraleliai. Beveik tuo pat laiku, kai Lietuvoje buvo uždrausta spausdinti lotynų raidynų, Mažojoje Lietuvoje - 1865, 1872 ir 1873 metais - Švietimo Ministerio potvarkiais buvo uždraustas lietuvių kalbos dėstymas. Nuo 1876 m. vokiečių kalba buvo paskelbta vienintele valstybine kalba. Nors atskiru Kaiserio dekretu buvo leista dar 20 metų vartoti 'vietos' kalbą mokyklose ir iš taigose, tačiau praktiškai jo nebuvo paisoma.

Seni dalykai? Ne visai. Jie gali būti net ir labai aktualūs, jei sustosime prie tuo laiku vadovaujančio sluoksnio vaidmens. Juk tuo laiku buvo lietuvių Prūsijos landtage. Būta ir pastangų lietuvių kalbai apginti, bet ar iš tikro buvo padaryta viskas, kas tik buvo galima? Sunku atsikratyti išpūdžio, kad lietuviškai kalbėti neapsimokėjo ...

Toks pat klausimas kyla prisiminus kalbos vargus ir iš viso tautinės identifikacijos klausimą Didžiojoje Lietuvoje. Didžiausia nelaimė buvo ta, kad pradžioje Lietuvos valstybinė kalba nebuvo lietuvių, bet gudų. Tokiu būdu natūralu, kad susijungus su Lenkija gudų kalbą pakeitė lenkų. Likimo ironija dar norėjo, kad rusams okupavus Lietuvą, jos Vyriausioji Vilniaus Mokykla - nuo 1803 metų pavadinta universite-

tu - pasidarė visai lenkiška, kas visai nebuvo caro tikslas. O ir idėja uždrausti spausdinti lotynų raidėmis atėjo ne jam į galvą, bet ekskungiui Petkevičiui, kuris įtikino gubernatorių Muravjovą, kad vyskupo Valančiaus raštai pavojingi valstybei ir neturėtų būti spausdinami lotynų raidėmis. Oficialiu įsakymu lotynų raides uždraudė Muravjovo įpėdinis Kaufmanas, kas tarp kitko prieštaravo Rusijos įstatymams. Kova dėl to nebuvo vedama teismo institucijose (gubernatoriaus įsakymą galima buvo apskusti senato administracijos departamentui), bet pasienyje su žandais. Tik 1900 m. iškėlus inž. Macijauskui bylą dėl žemėlapių su lotyniškai atspausdintais vietovardžių pavadinimais, ji pasiekė senatą, kuris pripažino, kad draudimas yra be jokio teisinio pagrindo.

Panašiai kaip Mažojoje Lietuvoje, taip ir Didžiojoje trūko sumanaus ir susipratęsio sluoksnio. Nors lietuvių buvo ir Rusijos Dumose, tačiau didesnės kultūrinės laisvės ir autonomijos buvo rengiamasi reikalauti tik ... 1917 metais.

Dėl viso to dabar būtų galima ir nesijaudinti, jei šiuo metu nepergyventumėm ko nors panašaus. Tiesa, per Nepriklausomybės laikotarpį švytuoklė buvo pakrypusi į kitą pusę. Tada subrendusi karta buvo perdėm nacionalistinė. Ypač po Vilniaus pagrobimo suprantamai buvo nemėgiama lenkų, bet ir kitoms tautinėms mažumoms nebuvo per daug meilės.

Neilgai trukus Lietuvą vėl užgriuvo nelaimės - kaimynų okupacijos, kas iškelia klausimą, kaip dabartiniam vado vaujančiam sluoksniui pasiseks apsaugoti lietuvių kalbą ir specifines kultūros vertybes? Formaliai tam kliūčių ir nėra, bet praktika visai kitokia.

Minint Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį tenai iškeliamas faktas, kad ilgoje tos institucijos istorijoje komunistai jau vieną kartą buvo užsimoję testuoti jo tradicijas ... tris su puse mėnesio. Būtent 1919 m. kovo 13 d. Lietuvos ir Baltarusijos liau

(Nukelta į 2 psl.)

Kūdikėlio pasveikinimas ...

Albrecht Duerer medžio raižinys (1511 m.).

KALĖDINĖS MINTYS

Ir žodis tapo kūnu

J. MISKINIS

Kristus gimė! Proamžių žodis — pažadėtasis įsikūnijo. Didysis žmonijos troškimas įvyko. Jo laukė, ilgėjosi žemės gyventojai. Kad tarp žmogaus ir Kūrėjo išnyktų erdvė. Lūkesčių lūkestis išsipildė.

Kalėdų nakties įvykis išsprendė niekieno neišsprendžiamą, o vis žmonių kankinanti klausimą. Dangus susibičiuliavo su žeme. Neperžengiama prarija išsilygino. Dievas — žmogus įsikūrė žemėje. Ramybė geros valios žmonėms! — skamba pasiuntinių giesmė.

Ši yra gyvoji istorinė Kalėdų nakties nuvokiama pa-

slaptis.

Prancūzų rašytojas Loti savo veikale "La Galilee" tarp kitko rašo: "Tai ką yra kalbėjęs Mokytojas buvo taip dieviška, kad mes tuo gyvenam ar kad mes dėl to dar mirštam ... Mes nieko nerandam, kas jam prilygtų, nei kas Jam priartėtų. Ir mes esam, ir be savo noro; taip persunkti Kristaus mokslo, kad mūsų tariamai naujosios teorijos (samprotavimai) vis dar iš Jo plaukia.

Jis paskelbė tikrąjį taikos dėsni, nuraminti mūsų

naujovinius sielvartus: Mylėkite vieni kitus.

Jis kalbėjo apie negirdėtus ir įstabius dalykus. Miestai ir visuomenė virpėjo nuo Jo žodžių ... Jis kalbėjo kaip vieni kitiems turi atleisti, dovanoti, padėti, kalbėti apie gailėstingumą tuo metu, kai žmonės tepažino rūsčius dievus, kraujo ir pagiežos senuosius diktatorius. Jis kalbėjo apie brolybę tuomet, kai šis žodis, ir šiandien netebekęs savo didybės veidmainių dėka, buvo naujas, paikas ir kilnus. Visi žmonės broliai! Visos tautos broliai!

(Nukelta į 3 psl.)

Švenčių proga sveikiname visus Dirvos skaitytojus, rėmėjus ir bendradarbius, linkėdami linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų 1979 Metų!

Dirva

SAVAITINĖ POLITIKA *Ankvalga*

Afganistanas tolimesnė kapituliacijos Vietname auka - aiškina Kissingeris. — Europa ieško didesnio savistovumo, tačiau jos saugumas ir toliau priklauso nuo JAV.

Neramumai Irane ir Egipto-Izraelio derybų nesėkmė, šiame krašte nukreipė dėmesį nuo kitų nemalonių reiškinių, kuriuos sovietai norės laikinai užtušuoti SALT II susitarimu ir Brežnevo-Carterio susitikimu sausio ar vasario mėnesyje.

Maskvoje buvo pasirašyta Sovietijos-Afganistano draugystės sutartis, kuri numato bendradarbiavimą ir karinę srityje. Tai jau ketvirta tokia sutartis su Trečiojo pasaulio valstybėmis, paversdama jas naujais sovietų satelitais: pirmoji buvo su Angola, antroji su Etiopija, trečioji su Vietnamu. Sutartis su Afganistanu nenumato atomatinės karinės pagalbos susitarusioms šalims ištraukti į karą kaip yra sutartyje su Vietnamu, tačiau tuo atveju ir sutartyje su Afganistanu yra numatytos konsultacijos. Būdinga, kad paskutinė sutartis numato ne tik karinių ir ūkinių institucijų bendravimą, bet ir 'valstybės organų'. Tuo terminu Sovietijoje mandagiai vadinama KGB. Dar prieš tos sutarties pasirašymą visose Afganistano ministerijose sėdėjo sovietų 'patarėjai' ar komisarai. Sovietų išgalėjimas Afganistane padidins jų įtaką Irane ir Pakistane. Paskutinieji etijopų laimėjimai Eritrejoje paryškina jų pagalbą. Cambodija, pasirašius sutartį tarp sovietų ir Vietnamo, staiga pragydo apie taiką.

Kaip tai galėjo atsitikti? Tokį klausimą Kissingeriui patiekė Newsweek dipl. korespondentas Arnaud de Borchgrave. Juk 1972 m. Kissingeris sudaręs apie 20 sutarčių su sovietais, kad sudarytų bendrus interesus ir sušvelnintų jų elgesį, bet išėjo atvirkščiai? Buvęs Valstybės Sekretorius po triumfinės iškylos į Europą (3 valandas jis tarėsi su Prancūzijos prezidentu Giscard, 2 valandas su Vokietijos kancleriu Schmidt ir 1 - su D. Britanijos premjeru Callagan) taip paaiškino:

'1972 metais mes buvome

įsivėlę į Vietnamą, 1974 - per gyvenome Watergate. Kaltė dėl nepasisekimų užsienyje krinta ant mūsų vidaus sunkumų. Mes negalime tikėtis, kad sovietai būtų santūrus tada, kai mes savanoriškai save nusilpniname. Tarp 1972 ir 1974 metų JAV iškasė sau duobę. CIA operacijos neturėjo būti taip viešai aiškinamos. Vietnamo pralaimėjimas buvo JAV vidaus reikalas. Kongresas sumažino pagalbą Vietnamui 50% po taikos pasirašymo - tuo metu, kai Hanojus lauzė visus susitarimus. Tokiose sąlygose nebuvo galima taikos išlaikyti. Gi parodžius tokį silpnumą reikėjo tikėtis naujo bandymo. Jis atėjo Angoloje. Ten reikėjo ir buvo galima pasipriešinti, o to nepadarius - Etiopija buvo sekantis žingsnis. Tokia eiga pakirto pasitikėjimą mumis ne tik Afrikoje, bet ir Art. Rytuose. Dėl to aš manau, kad sovietai toliau spaus iki savo geopolitinės galios ribų. Tai išplaukia iš Sovietų Sąjungos didžiosios ir komunistinės valstybės prigimties. Mes esame atsakingi už pasipriešinimo suorganizavimą.'

Pasipriešinimas organizuojamas tik NATO rėmuose, kur sovietai kol kas nespaužia. Yra ženklų, kad Europa nori didesnio savistovumo. NATO sąjungoje dalyvaujančios (11) valstybės sutarė pirmiausiai susitarti savo tarpe, o tik vėliau kartu derėtis su JAV ir Kanada, kad nebūtų 11 balsų, bet vienas stipresnis. Pastangos glaudžiau susijungti pinigine srityje pasisekė tik iš dalies. Eiti prie europinės valiutos sistemos sutarė tik 6 ūkinės bendruomenės valstybės, likusios trys - D. Britanija, Italija ir Airija - atsisakė. Britai visada į tą sumą nymą žiūrėjo šaltai, tačiau buvo tikimasi italų prisidėjimo. Bet tie pareikalavo per daug pagalbos, kurią vokiečiai sutiko suteikti, bet prancūzai ne. Tokiu būdu europinė valiutų sistema kol kas su darys tik Prancūzija su Vokietija, plus 3 Beneliukso valstybės ir Danija.

Atsisakyti nuo karinės sąjungos su JAV europiečiai dar ilgai nenorės dėl tos paprastos priežasties, kad vieni negali ir galvoti apie apsigynimą. Vokiečių socialdemokratų partijos reikalų vedėjas Egon Bahr, kuris faktinai suformulavo Brandto OST-POLITIK ir yra dabartinio kanclerio Schmidto patarėjas tuose reikaluose, neseniai viešėdamas Washingtone taip aiškino Georgetown universitete:

'Abi vokiečių valstybės egzistuos ilgesnį laiką. Padalinimas tęsiasi jau 30 metų. Vakarų Vokietija egzistavo

jau dvigubai ilgiau negu Vokietijos respublika. Kalbos apie 'susijungimą' dabar yra tik savęs apgaudinėjimas. Susijungimas lieka tikslas, kuris galimas tik sąsąsioje su tolimesniu istorijos procesu. Jis priklausys nuo santykių išsivystymo tarp Vakarų ir Rytų, jis bus išdava naujų faktorių, bet ne senų pretenzijų.'

'Gandai, kad aš galvoju apie Vokietijos neutralizavimą, neatitinka tikrovės, nes tai būtų kvaila - nei teoretiškai, nei praktiškai įmanoma ar pageidaujama.'

'Į ateitį žiūrint nenusimato kitos galimybės, kaip tęsti sąjungą (NATO ir Varšuvos pakto) politiką. Keturių didžiųjų susitarimas dėl Berlyno patvirtino, kad JAV pasilieka Europoje. Papildomai tai buvo garantuota Helsinkio Aktu, kuriuo Sovietų Sąjunga sutiko, kad europinių saugumo klausimų negalima spręsti be JAV. Tuo aktu Sovietų Sąjunga po visos kartos laikotarpio JAV-bes pripažino faktorium Europoje. Tai atitinka dabartinės realybės ir net yra ryškiai paliudijimas faktui, kad jau keli metai Vokietijoje neberasi 'Ami go home'.

Europos saugumas yra ne perskiriama susijęs su JAV ir negali kitaip įsivaizduoti. Europa, ar Vakarų Europa, kaip savistovi trečioji jėga esanti tik iliuzija, kiekvienu atveju - saugumo reikaluose. Rytai ir Vakarai Europoje esą integruoti saugumo klausimuose. Čia viena Supervalstybė negali nieko padaryti be kitos. Tokioje situacijoje atlydžiui (detentei) nėra alternatyvos. To nepakeičias ir faktas, kad trp demokratijos ir komunizmo ne tik nesą nieko bendro, bet abi sistemos yra viena kitai priešingos. To nepaisant, jos abi esančios suinteresuotos taikos išlaikymu.

Santykių tarp JAV ir Sovietų Sąjungos termometru gali būti žydų emigracija. Pagal tarpžinybinės JAV Hel-

■ Iš kitos pusės

Paprastai sporto įvykiais nelabai domiuos, nebent jam skirtuose puslapiuose užtinku kokią lietuvišką pavardę. Taip pasitaikė ir ši kartą vartant vokiškus laikraščius. Gruodžio 6 d. Frankfurter Rundschau iš tolo pastebėjau Gerulaitis. Jis turėjo dalyvauti "Frankfurter Cup — 78" teniso žaidynėse. Favoritu buvo laikomas Jimmy Connors, Nr. 1 šiame sporte, bet duokime žodį Frankfurter Rundschau:

"Aršus jo priešas ir didžiausias konkurentas bus jo tautietis Vitas Gerulaitis (24 m.). To lino spalvos blondino tėvai yra lietuviai (tėvas emigravęs į New Yorką dirbo kaip sunkvežimio šoferis). Jis laikomas Jet-Set jaunuoliu, playboy'u ir dabita. Mėgsta prabangą, džiaugiasi ištaigingais automobiliais (Rolls Royce) ir brangiomis moterimis. "Man svarbu maloniai praleisti laiką drauge su draugais ir draugėmis. Aš negalvoju kas bus rytoj — pinigai yra tam, kad juos išleisti", — tokia yra Gerulaičio gyvenimo filosofija. Neseniai už tai, kad New Yorko miestas savo viešose teniso aikštelėse davė jam galimybės išaugti į žvaigždę, jis suruošė labdarybės balių, kurio pelną skyrė miesto socialinėms institucijoms. Su savo liūto frizūra ('loewenmaehnige') Vitas Gerulaitis žaidžia pasigėrėtinai ir yra nugalėjęs visus kitus teniso tūzus, paskutinį kartą švedą Björn Borg, su kuriuo kartu pradėjo karjerą 1972 m., parodomose žaidynėse TALINE, Sovietų Sąjungoje. Vito Gerulaičio bendra laimėjimo suma iš 1978 metų turnyrų viršija pusę milijono dolerių."

Kažin ar nebuvo galima pagarsėti be tos filosofijos vien savo geru žaidimu?

v m

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

IR

COSMOS TRAVEL BUREAU, INC.

488 Madison Avenue, New York, N. Y. 10022

SVEIKINA VISUS SAVO KLIJENTUS

SU ŠVENTĖMIS

IR

NAUJAIS METAIS

IR LINKI VISIEMS VISO GERIAUSIO.

sinkio Akto pildymo komisijos paskutinį raportą, 1973 metais iš Sovietijos emigravo 33,500 žydų, 1974 - 20,000 1975 - 13,000, 1976 - 14,000, 1977 - 16,700 ir iki š.m. lapkričio mėn. - 25,000. Pagal tą patį raportą - daugiausiai pažangos pasiekta šeimų susijungimo srityje, mažiausiai - informacijų pasikeitimo ir Vakarų žurnalistų laisvo judėjimo po Sovietiją srityse.

Nepamirškite atnaujinti Dirvos prenumeratą

Žiūrėk kas susipešė...

(Atkelta iš 1 psl.)

dies komisarų taryba nutarė ... carinės reakcijos uždaryto Vilniaus universiteto sienose įkurti visuotinį darbo universitetą, įvesti jame nemokamą ir visiems prieinamą mokymą, dėstymo sistemą - dalykinę ir semestrinę - VIETOS kalbomis'.

Jei taip ir būtų pasilikę, šiandien Vilniaus universitete vyrautų gudų kalba, nes jų daugiau, nors faktinai tuo laiku to universiteto branduolį sudarė lietuviai, kurie vėliau persikėlė į Kauną: Z. Žemaitis, A. Purėnas, T. Ivanauskas, Vabalas-Gudaitis, E. Volteris ir kt. Tik Nepriklausomybės laikotarpio dėka šiandien Vilniaus universitetas laikytinas lietuviška mokslo įstaiga. Būtų gaila, kad ateities istorija vėl turėtų konstatuoti, kaip ir prieš Didįjį karą, šio-ki-ki-ki pastangas išlaikyti lietuvių, bet menkus rezultatus. Tiems, kuriems ši pareiga teko dabar, ją gavo žymiai geresnėse sąlygose negu anuokart.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

IŠ VISO PASAULIO

- AMERIKA ir komunistinė Kinija nuo sausio 1 d. atstato diplomatinį ryšius. Tuo pačiu JAV nutraukia diplomatinį ryšius su Tautine Kinija - Formoza, kurią pripažįsta komunistinės Kinijos integraline dalimi.

- Europoje ši žinia sukėlė nerimą, ar JAV panašiai nepasielgs ir su NATO valstybėmis.

- KETURI DIDIEJI - Amerikos, Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos - sausio mėn. su sitiks Guadeloupe saloje.

LINKSMŲ KALĖDŲ
IR
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
PROGA
SVEIKINAME GAUSIUS MŪSŲ KLIJENTUS
IR LINKIME GERIAUSIOS
SĖKMĖS.

PACKAGE EXPRESS AND TRAVEL AGENCY, INC.

1776 Broadway, New York, N. Y.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUBAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

DAŽNAI PRISIMINTINA TIKROVĖ

Vėl švenčiame atsiminimą įvykio, kuris yra ir bus visų laikų žmonėms savas ir aktualus.

Gyvendamas žmonių tarpe Kristus parodė, kaip arti yra Dievas su žmonėmis. Žmogaus prigimtis tai jaučia labiau, negu daugelis gali protu suvokti. Dievas žmonėms yra taip artimas, kad anot šv. Pauliaus jame gyvename, judame ir esame (Apd. 17, 28). Su Dievu gyvenančio ir paprasčiausio žmogaus darbus Dievas taip laimina, kaip žemėn pasėtą augalo sėklę: iš jos mažytės išaugs augalas, žiedai, vaisiai. Daugeliu atvejų tikintis gali sakyti: Visa galiu tame, kuris mane stiprina (Filp. 4, 13). Jeigu Dievas su manim, kas prieš mane? (Rom. 8, 31). Tariant šiuos žodžius prisimena tie mūsų broliai ir sesės, kurie Rusijos komunistų vergijoje nenusigąsta nė grąsinimų, nė kančių, net nė mirties, o viską pakelia didvyriškai, nes gyvena su Dievu. O be jo negalime nieko padaryti (Jon. 15, 5).

Taip, žmogus gyvena ir veikia ir be Dievo, bet kokios to pasėkos. Vienas šių dienų Pietų Amerikos vienuolis Carlo Coretto teisingai rašo, kad mūsų laiko visi ir visur buvę ar dar esą diktatoriai davė tiek, kad jeigu jų vietoje būtų valdė nepilnamečiai vaikai, tai žmonijai būtų buvę be palyginimo geriau. Vaikai nebūtų išžudę milijonų nekaltų žmonių, nebūtų pristeigę pragariškų kančių stovyklų, būtų leidę reikštis ir partarti išmintingesniems už save, būtų davę žmonijai daugiau gero, negu pilni ambicijos, o mažos išminties diktatoriai.

Nutolus nuo Dievo ir individo ir šeimos ir visuomenės gyvenime išgali klaidinanti ir griauianti dvasia.

Kristaus gimimo prisiminimas ir tų švenčių dvasia tesuartiną kiekvieną labiau su Kristum. Visiems linkit ateinančiais 1979 metais patirti daug Dievo palaimos.

Vysk. Vincentas Brizgys

Kalėdų švenčių proga Amerikos Lietuvos Tautinės Sąjungos Valdyba sveikina visus Sąjungos Tarybos narius, Skyrių Valdybas ir jų narius, Dirvos ir Naujosios Vilties redaktorius ir jų bendradarbius, Vilties Draugijos Valdybą, Tautinio Sąjūdžio narius ir visus tautinės minties lietuvius ir linki linksmų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų.

Pirm. Antanas Mažeika
I vicepirm. Bronius Dūda
II vicepirm. Jonas Mockūs
Sekr. Elena Gedgaudienė
Izd. Alfonsas Tumas

KALEDŲ ŠVENČIŲ ir NAUJŲJŲ METŲ PROGA siunčiame sveikinimus su geriausiais linkėjimais visiems Lietuvos Tautinių Namų nariams, jų šeimoms ir visiems mūsų draugams, talkininkams.

Chicagos Lietuvių Tautiniai Namai

V. K. Jonyno piešinys.

Ir žodis tapo kūnu....

(Atkelta iš 1 psl.)

Senos šventovės mūrai nuo šių žodžių drebėjo, nes gyventa tuomet nepermdaujamos neapykantos gdynė. Jis kalbėjo apie atsižadėjimą, meilę, dosnumą. Tai buvo nauja ir svaiginanti muzika, žavėjosi sielos... Ir šitos, va, giesmės ir nūdien, mūsų laikų sūtemose, daug nebegirdėdami miršta”...

Juk jau baigiasi antras tūkstantis metų, kai Dievo Sūnus atėjo į šią ašarų pakalnę. Jis tiek buvo pranašų skelbiamas, tiek vargo ir skurdo prislėgtųjų laukiamas! Pagaliau sulauktas. Jo mokslo šviesa buvo bemėginanti išsiskverbti į visas žmogaus gyvenimo sritis. Ir ką mes nūdien matom? Kai anuomet Kristaus nepažino, Jį atmetė Jo tautiečiai — žydai, tai šandien Jo nenori pripažinti kai kurie mokslininkai filosofai ir, žinoma, naujai sukurtas komunistinis pasaulis.

Sakoma, kad viltis yra neišmanėlių motina. Gal būt. Bet iš kitos pusės yra tikra, kad be vilties gyvenimas yra nebeįmanomas. O pagaliau, kas gi yra gudruolis, kuris pajėgia išsiversti gyvenime be neišmanėlių motinos — be vilties? Man, atrodo, kad tokių yra nedaug.

Gera supranta, kad vieni tiki į Dievą, kiti netiki. Bet, kad būtų niekuo netikinčių žmonių, kurie jokia viltimi negyventų, tuo netikima. Kuo gi šandien tikėti ir kuo pasitikėti? Pirmiausia reikia pasitikėti Dievu ir savo tauta. Ji jau tiek kartų sveiku savo in-

stiktu išspiovė iš savo organizmo visa, kas jai buvo žalinga. Be to, reikia pasitikėti tuo Naujagimiu, kurio atminimą kasmet per Kalėdas švenčiame. Jo darbas yra dieviškas. Jo įkurtoji Bažnyčia turi dievišką misiją. Tas tikėjimas ir pasitikėjimas Kristumi ir Jo įsteigta Bažnyčia kaip tik yra reikalinga, kada politinis dangus vis dar labiau niaukiasi. Kristuje atnaujintas pasaulis tėra galimas tik per Jame atnaujintą žmogų. Kristaus tikslas buvo įkurti ne politinę ir kraujo karaliją, bet meilės, tvarkos ir dvasios pusiausvyros Bažnyčią. Didžiausias Jo įsakymas, apie kurį sukasi viso Nazareto Mokytojo kalbos ir darbai, buvo artimo meilės įsakymas. Paskutinio atsisveikinimo metu su savo mokiniais pasakė: "Aš jums duodu naują įsakymą mylėti vienas kitą, kaip aš jus mylėjau, kad ir jūs kitas kitą mylėtumėt. Iš to visi pažins, kad jūs mano mokiniai. Jei turėsit kits kito meilę."

Kalėdos yra taikos ir sugyvenimo šventės, garsinagai paskelbtos, kurios įprasmina Kristaus gimimą ir yra beveik tokioje pat būtyje, kokioje buvo prieš du tūkstančius metų.

Visų kraštų istorija byloja, kad tautų sugyvenimas ir žmonių susiklausymo idėjos per ištisus šimtmečius niekur reikiamai nebuvo įgyvendintos, nors žmonija ir kaip stengėsi, kad jos prigytų.

Gal Kristaus skelbos taikos idėjos yra negyvenimiškos, jeigu per tiek amžių

PRO ŽIŪRONĄ

ŠTAI ir vėl Kalėdos beldžiasi į langą ir vėlei metai nauji žada atverti duris. O dienos bėga lyg pašėlę, atrodo visai bejausmiai nusinešdamos ir džiaugsmą, ir lūkesčius, ir skausmą.

Švenčių nuotaikų fone ir vėl gyvu suvirpa slopinamasis praradimo jausmas... ir artimųjų... ir namų...

Taip lengva išsiskirti - o susitikti vėl jau taip sunku! Ir nors ryšys stiprus tebėra - jauti, kaip kasdienis gyvenimas kiekvieną traukia kryptimi sava - siūlydamas tiek daug, ir duodamas iš tikro taip labai mažai...

Norėtusi mokėti vertinti kiekvieną dieną, kiekvieną džiaugsmo momentą be rezervo, be abejonės, be klausimo kodėl, už ką ir kas po to - taip kaip vaikai kad tiki savo smėlio pilimis. Bet juk tuo momentu jie tikrai laimingi - o ir tik momentai priklauso mums. Vakar - prabėgo jau, rytoj - kas žino ar suras mus čia?

Tiek daug yra kuo džiaugtis, jei ramybės neatimame mes patys sau. Tiek daug laimės praleidžiame kaip smėlį pro pirštus, atsakymo belaukdami. O kiekviena juk šypsena iššaukta veide liūdnam - žvakute užsidega Kalėdų mums šventu. Ir ašara nejučiomis nudžiovinta sublyksi deimantu sniege Kalėdų medžio šakose. Tik žvilgsnio tyro ir tiesios širdies tereikia paslapčiai atrasti Kalėdų burtų nuostabos. Ir kiekvienoj dienoj taip pat...

Jei miesto triukšmo skambesys nenuslopino pasakos paklydusių snagių, ir sniego girgždesys išgirst pajęgsit praeities žingsnius - mes būsim susitikę pakely, kad išsiskyrę būtumėm ir vėl tvirti savajam lūkesy... Ego

joms nepavyko stipriai ir giliai įleisti šaknis įvairių tautų tarpe?

Mokslininkai išminčiai sakoma, kad idėjos visiškai realios, jų padorioji žmonija ieško, joms aukojasi, nes jos yra tobuliausios, žmogaus rūpesčiais išgyventos. Negyvenimiškos jos atrodo tik tiems žmonėms, kurie nenori ar nepajėgia siekti tobulumo, kurių ir keršto, arba, tiems, kurie kitų žmonių kraujo ir gyvybių kaina nori nusipirkti istorijos puslapiuose vietą.

Neveltui sakoma, kad taikos įgyvendinimas ir išlaikymas yra didelis idealas.

Tarp kitų talkingųjų tautų savo vietą turi ir lietuviai — visa mūsų tauta. Mūsų tautos šauksmas buvo ir yra pagrįsta taikos idėjomis.

Diplomatijos parašteje (85)

Vaclovas Sidzikauskas

Rezistencija Lietuvoje

Sovietinei Lietuvos okupacijai ir sovietinio okupanto užmačioms priešinasi visa lietuvių tauta, išskyrus nežymų idėjinių komunistų ir jiems pataikaujančių lietuvių kiekį. Tautos dauguma priešinasi pasyviai, tačiau palyginti gausi buvo ir aktyvioji rezistencija. Ją sudarė lietuviai partizanai, taip pat "žaliukais" vadina mi, ir tam tikras kiekis užsimaskavusių viešame gyvenime dalyvavusių lietuvių inteligentų.

Kai 1940 m. birželio mėn. 15 d. motorizuoti raudonosios kariuomenės daliniai ir raitelių divizijos įsiveržė į Lietuvą, lietuvių tauta buvo kaip stabo ištikta. Tačiau jau tik keliems mėnesiams praslinkus ir sovietiniam terorui aštrėjant tauta pradėjo atsipeikėti. Pogrindyje pradėjo organizuotis ginkluota rezistencija, kuri Vokietijai paskelbus karą Sovietų Sąjungai pasireiškė aktyviai: sukilėliai išmušė

bolševikus iš Vilniaus ir Kauno, užėmė radiofoną, paskelbė Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymą ir Laikinosios Lietuvos Vyriausybės sudėtį. Nepaisant gausių aukų, sukilimas buvo laikomas pavykusiu; be viso kito, jis sustiprino lietuvių pasitikėjimą savimi, išsklaidė sovietų kariuomenės nenugalimumo mitą, ir sudarė psichologines prielaidas vėlesniajai partizanų veiklai.

Sovietų kariuomenei antrą kartą užėmus Lietuvą, 1944 m. antroje pusėje, aktyvioji rezistencija susikūrė gaivališkai, niekam iš viršaus jos neorganizuojant.

a) Pirmus lietuvių partizanų būrius sudarė lietuviškųjų "Savisaugos Dalinių" likučiai, kurie drauge su vokiečiais kovėsi prieš bolševikus, tačiau vokiečiams traukiantis iš Lietuvos atsiskė vykti drauge su jais, o persiformavę į partizanų

dalinius, pavadintus "LLA vanagai" (Lietuvos Laisvės Armijos Vanagai), su ginklais pasitraukė į miškus; tai buvo šiaurinėje Lietuvoje.

b) Žemaičiuose, prieš antrą kartą įsiveržiant bolševikams, buvo susispietęs didelis lietuvių karininkų būrys; jie ėmėsi organizuoti ir derinti partizaninį judėjimą dar 1944 m. vasarą, kad gynus gyventojus nuo vokiečių plėšikavimo, vėliau — nuo bolševikų; jie įsiliejo į LLA Vanagų organizaciją; jų tarpe buvo ir generolas P.

c) Antrą kartą užėmę Lietuvą raudonarmiečiai baisiai plėšė žmones; apsiginti nuo plėšikaujančių raudonarmiečių pradėjo organizuotis, ypač Suvalkijoje, partizanų būriai; susikovus su bolševikais ir nemaža jų nužudžius, daugeliui partizanų neliko kito kelio, kaip pereiti į nelegalią padėtį, pasislėpti miškuose.

d) Užėmus bolševikams Lietuvą ir dar tebevykstant jų mūšiams su vokiečiais vakarinėje Lietuvoje ir Prūsijoje, 1944 m. rudenį Sovietai ėmė gaudyti vyrus ir varyti juos kasti apkasų, taisyti kelių ir pan. Nemažas lietuvių vyrų skaičius užuot ėję tarnauti bolševikams nuėjo pas partizanus.

e) Dar karui tebeeinant bolševikai paskelbė jų užimtose Lietuvos dalyse mobilizaciją. Kaip ir vokiečių okupacijos metu buvo paleistas šūkis, kad okupantas neturi teisės mobilizuoti okupuotojo krašto vyrų. Kas galėjo ir buvo drąsesnis spruko pas "žaliukus" į mišką. Taip pakartotinai buvo daroma ir vokiečių okupacijos metu. Partizanų skaičius pagausėjo 1945 m. pradžioje, kai buvo sužinota kad sumobilizuotus ir sugautus lietuvių vyrus, beveik neapmokytus, rusų karininkų vadovaujamus, siunčia į frontą "paimti Berlyno", kur daug lietuvių žuvo.

f) Partizanų gretas papildė bėgantieji nuo sovietų teroro: suėmimų, deportacijų, ir pan.

g) 1945 m. pradžioje vyko dideli lietuvių studentų areštai; kas jautėsi nesaugus, bėgo pas partizanus, todėl partizanų tarpe, palyginti, buvo daug studentų.

h) Naujojo režimo deklasuotieji: studentas X nepriimamas atgal į Universitetą, dėl to, kad jo tėvas buvo savanoris kūrėjas, kovojo už Lietuvos nepriklausomybę; jis žino, kad jo laisvos dienos suskaitytos, tad ir jis pasirenka, kol dar gali, kelią į mišką.

i) 1945 m. vasario, kovo ir balandžio mėnesiais vo-

kiečiai buvo numetę nemažą kiekį lietuvių parašutinių su ginklais ir amunicija, — dalis jų prisidėjo prie partizanų.

j) Partizanams susiorganizavus ir apsijungus, partizaninis sąjūdis ėgavo aiškiai tautiniai patriotinį charakterį, simbolizavo lietuvių tautos kovą dėl laisvės; todėl prie partizanų prisijungė nemažas kiekis ir tokių, kuriems betarpiškas pavojus negresė: kunigų, kurie

ėjo kapelionų pareigas, moterų, kurios atlikinėjo slaukininkų ir ryšininkų pareigas ir pan.

Lietuvos gyventojai, miestelėnai ir ypač kaimiečiai, žiūrėjo į partizanus kaip į Lietuvos ir drauge jų laisvę, kaip į jų apsaugotojus nuo komunistų sauvliavimų, todėl visokiais būdais jiems talkino ir juos rėmė.

(Bus daugiau)

Kalėdų nakties varpams paskelbus džiaugsmingą Kristaus gimimo žinią, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba sveikina visus geros valios lietuvius plačiame pasaulyje ir jungiasi su jais savo mintimis bei troškimais.

Praėjusieji metai mūsų išeivijos gyvenimą nuskaidrino gausiomis Pasaulio Lietuvių Dienomis Toronte. 1979-tieji metai praeis IV-tojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ženkle, kai jaunimas, suplaukęs į senutę Europą, ieškos aiškesnio ateities kelio savo tautinei priklausomybei išlaikyti. Tie metai mūsų tautai bus ypatingi ir Vilniaus Universiteto 400 metų įkūrimo sukaktimi.

Tačiau didžiausios mūsų pastangos turės būti kreipiamos į pavergtos tautos balsą, kuris prašo besąlyginės mūsų paramos kovoje už savo laisvę, tikėjimą ir pagrindines žmogaus teises. Tepadeda Aukščiausias mums šiame darbe.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
Valdyba

Bendras švenčių džiaugsmas tesujungia mus bendram darbui dėl Lietuvos. Kalėdose tikėkime, kad Dangus padės pasiekti naujo Lietuvos laisvės užgimimo, o Naujieji 1979 metai bus našesni išlaisvinimo vaisiais. Švenčių proga sveikindami pavergtos tėvynės brolius, Sibiro kankinius ir lietuvius išeivius vakaruose, tikime, kad švenčių rimtis mus dar labiau jungs į vieningą laisvės kovų sūkurį.

Amerikos Lietuvių Taryba

JAV LB Kultūros taryba sveikina su šv. Kalėdom ir Naujais 1979 metais visus mūsų kultūrininkus, žurnalistus, rašytojus, dailininkus, muzikus, aktorius, mūsų lituanistus, mokslininkus ir aplamai kultūrinio baro darbininkus, sėjančius lietuviškos kultūros sėklą, kad ji neštų brandaus derliaus mūsų tautai ir tėvynei.

JAV LB Kultūros Taryba

INGA ir ALFONSAS

TUMAI

sveikina visus savo pažįstamus su

Šv KALEDOMIS

ir

NAUJAIS METAIS

Reseda, California

"Amber Holidays"

1979 M. EKSORSIJOS
Į LIETUVĄ

Žemiausiomis kainomis

VIENOS SAVAITĖS: Maskva, Vilnius, Leningradas

Kovo 19 — 725.00

balandžio 11 ir 25 — 795.00

gegužės 2 ir 9 — 829.00

gegužės 16 — 839.00

birželio 7 — 859.00

liepos 12 ir rugpiūčio 2 — 865.00

rugsėjo 19 ir rugsėjo 26 — 829.00

spalio 10 — 829.00

DVIEJŲ SAVAIČIŲ:

Birželio 7 — Maskva 1, Vilnius 5, Maskva 1 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Muenchenas, Koelnas, Briuselis\$1399.00

Birželio 20 — Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2, Maskva 2, Helsinkis 2\$1189.00

Liepos 12 — Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Muenchenas, Koelnas, Briuselis\$1399.00

Rugpiūčio 8 — Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Muenchenas, Koelnas, Briuselis\$1399.00

Rugpiūčio 8 — Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2, — Maskva 2, Helsinkis 2\$1189.00

VISOS GRUPĖS aplankys Kauną ir Trakus, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

GRUPĖSE VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS — PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, jau nuo 1960 metų SĖKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Ištaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES AN/OR GOVERNMENT APPROVAL.
REGISTERED OHIO TRAVEL AGENT.

KŪRYBA IR MOKSLAS

IDOMUS KONCERTAS *Boris Halip*

Didžiulėje Regina High-school salėje gruodžio 3 d., i Dirvos rengiamą koncertą besirenkančios publikos tarpe, greta lietuvių kalbos galėjai girdėti ir anglų, prancūzų bei rusų kalbas. Dvieju žinomų lietuvių dainininkių ir kompozitoriaus koncertu buvo gana didelis susidomėjimas Clevelando muzikos mėgėjų tarpe.

Pirmoji dalis buvo pašvęsta ištraukoms iš operų. Ją atidarė Dana Stankaitytė padainuodama Sentos baladę iš Wagnerio operos 'Skajojantis olandas'. Dainininkė pastebimai jaudinosi - gal būt, kad dar nebuvo 'išsidainavusi'. (Dėl Chicagoje siautios sniego pūgos uždarius aerodromą, teko Clevelandą pasiekti autobusu, kas aišku turėjo įtakos dainininkės fizinei ir kūrybinei savijautai.) Pirmieji taktai praskambėjo gana atsargiai, lyg dainininkė būtų bandžiusi savo balso skambesį iš scenos su aksominėm užuolaidom, kurios nesudaro muzikai gerų akustinių sąlygų. Įsitikinusi kad balsas 'skamba' - Stankaitytė 'atrado save' ir nusiraminsi užtikrintai padainavo labai sunkią ariją iš žinomos Wagnerio operos. Jai tik reikėtų atkreipti dė-

Solistės Dana Stankaitytė ir Aldona Stempužienė-Švedienė atliekant duetą iš operos Aida. J. Garlos nuotr.

DIRVOS PADĖKA

Dirva nuoširdžiai dėkoja visiems prisidėjusiems prie gruodžio 3 d. koncerto suruošimo, o ypač Danguolei Vodopalienei ir jos talkininkėms paruošus gražų vaišių stalą.

Danguolė mums rašo: "Ruošiant šį stalą, Dirvos koncertui, turėjau daug malonumo ir buvau net nustebinta darnumu ir sklandumu viso mūsų bendro darbo. Tad pasilieku su maloniais prisiminimais."

Nuoširdžiai dėkojame poniams, savo kepiniais praturtinusiems vaišių stalą: A. Bartuškienei, G. Benienei, p. Brazaitienei, I. Bublionei J. Budrienei, V. Butkienei, p. Čepulionei, L. Čiurlionienei, R. Degėsienei, J. Dautienei, p. Garlauskienei, S. Gedgaudienei, V. Gruzdienei, I. Jonaitienei, L. Jucaitienei, p. Juodėnienei, M. Krygerienei, E. Maslauskienei, p. Morkūnienei, L. Nagevičienei, R. Nasvytienei, G. Natkevičienei, J. Neimanienei, A. Raulinaitienei, S. Rutkauskienei, D. Širvaitienei, S. Stasienei ir N. von Kiparski.

Dėkojame K. Karaliui, A. Jonaičiui ir V. Stuogiui talkininkavusiems prie bilietų pardavimo.

Dėkojame visiems svečiams savo atsilankymu parėmusiems šį Dirvos rengtą koncertą.

Ačiū visiems.

Dirva

mesį i mažorinių tercijų skambesį, kurios nevisuomet buvo užtenkamai tikslios.

Sekanti dainininkė Aldona Stempužienė-Švedienė prisitaikė prie sunkių akustikos sąlygų greičiau ir jau pirmoj Verdi arijoj iš operos Don Carlos', galėjai jausti jos savimi pasitikėjimą ir užtikrintą balso valdymą. Po Verdi arijos ir Dvarionio Skudučio baladės' iš op. Dalila', publika gausiais aplovismentais įvertino dainininkės pirmos rūšies vokalinę techniką ir gilų artistišumą.

Kiekvienas sekantis programos numeris buvo vis geresnis - taip ir turi būti geruose koncertuose.

Puiki Banaičio operos 'Jū-

ratė ir Kastytis' muzika! Dana Stankaitytė Jūratės ariją padainavo giliu įsijautimu ir visai užkariavo publiką.

Toliau sekė dvi arijos iš Saint-Saens operos 'Samsonas ir Dalila', kuriose Aldona Stempužienė-Švedienė parodė didelius dainininkės ir artistės sugebėjimus. scenoje buvo gyva Dalila, kurios klasingai meilei patikėjo Samsonas.

Klausydamas tų įmantrių ištraukų aš prisiminiau, kai žengiant į 1950 metus Maskvos didžiajame teatre buvo ruošiamas naujas Samsono ir Dalilos' pastatymas. Bet visai prieš premjerą, sovietų valdžia uždraudė tos operos pastatymą, kadangi izraelitas Samsonas, vėl atgavęs

JUDĖSYS IR ŽODIS

Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė

Įsibėgėjus po vasaros atostogų įvairiai mūsų lietuviškų kolonijų veiklai, vėl girdime sąskambius dainų, akordeonų, kanklių, birbynių akordus, girdime kojų ritmus trepsinčius Kalvelį, Malūną, Oželį. Girdime, šalia atsidusėjimo atgaunant kvapą nuo greitų pasisukimų, šuoliukų ir bėgimų, ir susirūpinimo dūstelėjimus ... Ką čia dar išgalvoti, kad šalia tradicinių, gerai visiems žinomų ir matomų šokių, pasirodytume kuo nors nematyto? Jau atrodo nemažai galimybių išnaudota; paskiri šokiai, perpinti jungiamuoju - dažnai net poetišku - tekstu, įjungia ma daina, pynės įvairių šių elementų pasiremiant mūsų gražiaisiais papročiais ir apeigomis. Bet kas toliau? Ką dar išgalvoti? Šis klausimas pasigirsta vis dažniau.

Pirmas, visai spontaniškas atsakymas būtų - kurkime naujus šokius. Pasinaudokime dar šokiams nevartotomis dainomis - jų yra įvairių nuotaikų, mažiems ir dideliems. Paraginkime kompozitorius (tokių irgi turime) parašyti muziką naujiems šokiams. Panaudokime mūsų tikrai autentiškas ir permažai iškeltas viešumon sutartines. Jose ritminėms ir šokių žingsnių figūroms yra galimybių galimybės.

Ne vieną mūsų žavi atsi-

savo nepaprastą jėgą, sugriauna priešų šventyklą. Tą pat padarė Hitleris Vokietijoje ir vokiečių okupuotame Paryžiuje. Nieko nereikė ypatingai graži muzika, o ir siužetas iš taip tolimų laikų! ...

Santuzzos - iš Mascagni operos 'Cavaleria Rusticana' ir Maddelenos - iš Giordano arijose Dana Stankaitytė buvo puiki. Nors gal tik Santuzzos arijoj norėtusi daugiau gilaus skausmo apvilto ir vyro paliktos, nelaimingos moters.

(Nukelta į 6 psl.)

minimai iš vaikystės, kai skaitydavo mums, vaikams, pasakas. Kai rudens ir ypač žiemos vakarais sėdėdavom kojas parietę iš baimės ... (Priešingai kai kurių modernių psichologų pastaboms, pasakų baidyklės 'nesužalojo' psichės. Gal tik realaus gyvenimo baisumai paveikė). Kai vaizduotėje gerieji laimėjo prieš blogį ne kojos ar kumščio spyriais, kai karalaitis ar karalaitė laukė mūsų ...

Pasakų žavėsysis pasitvirtina ir mūsų vaikuose. Kiekviena motina ar tėvas, kurie neapleido to gražaus papročio sekti ar skaityti pasakas mažiesiems ir per tai bendrauti su savo vaikais, patvirtins, kaip mažieji tų pasakų laukdavo ir kaip užaugę ne kartą jas prisimena, ypač artėjant šventėms ...

Kodėl - sekantis klausimas - nepanaudoti mūsų įdomių, poetiškų, daug galimybių teikiančių pasakų šokių ansambliams? Savaimė išvestų ir lietuvių kalbos žodis, kuris tokioje meniškoje formoje jaunimo ir vaikų būtų mielai repetuojamas, jų žodynas ir supratimas praplečiamas. Susidomėjimas bei malonumas dalyvauti ko nors naujo kūrime būtų tas tikras gyvas ryšys, be kurio viskas palaipsniui sutrupa ...

Pavartykime knygas ir surasime trumpų ir ilgų, rimtų ir juokingų pasakų, pasakėlių, net pasakėlių. Surasime įvairių patarlių, posakių. Vaikams ir suaugusiems. Poezijos ir prozos. Realybės ir simbolių. Be jų - mūsų vidaus gyvenimas atrofuojasi.

Turime dar nemažai kūrybingų žmonių iš vidurinės ir jaunosios kartos. Turime ir veiklių vyresniųjų. Kiekvienas ansamblis galėtų susiras ti bent po vieną teatro žmogų, kuris padėtų tinkamai apipavidalinti tas pasakas ar kita žodinę liaudies kūrybą, padėtų, jeigu reikia, surepetuoti ir šiaip galėtų būti naudingas sugestijomis. Pasakos, be to, labai dėkingos savo lankstumu, nes į jas lengvai iškomponuotų ir vienas kitas jau gerai žinomas, dažnai matomas 'nušoktas' šokis, kuris naujame sandėryje vėl atrodytų būtinai reikalingas, o gal net ir nepakeičiamas.

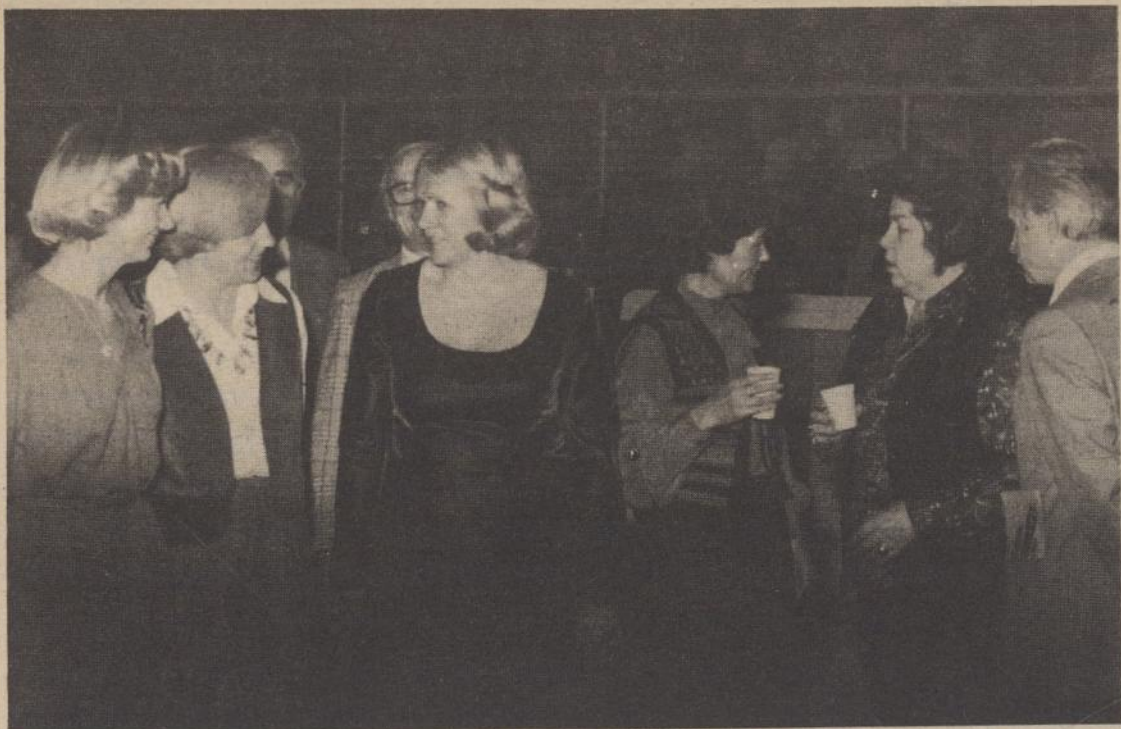
Kol kas, tik Montrealio Jaunimo Ansamblis Gintaras į savo repertuarą buvo įtraukęs 'Pasaką apie velnius'.

Sudarant naujus planus ateinantiems metams, siūlau pagalvoti apie šias galimybes ir išnaudoti mūsų tautosakos elementus dar pilniau. Ypač šiais laikais, kai esame paveikti ir persisotinė iš aplinkos įvairiausiais spektakliais ir išpūdziais, būtų neblogo mūsų ansamblių spektaklius pajvairinti ir paieškoti naujų teatrinių galimybių.

Dalis publikos Dirvos koncerte.

J. Garlos nuotr.

Solistės Aldona Stempužienė-Švedienė ir Dana Stankaitytė po koncerto su grupe svečiu.
J. Garlos nuotr.

Idomus koncertas...

(Atkelta iš 5 psl.)

Įtikinančiai praskambėjo duetas iš Verdi 'Aida'. Be specialių kostiumų ir dekoracijų, vien tik balsu ir kukliais judesiais, pavyko sukurti giliai mylinčią vergę Aidą - kuriai Stankaitytės stiprus ir gražus dramatinis sopranas labai tiko - ir išdidžios faraono dukters Amneris.

Antra koncerto dalis buvo pašvęsta lietuviškai muzikai. Liaudies dainos kanono (sutartinės) formoje buvo idomiai atkurtos kompozitoriaus Juzeliūno, kurias gražiai padainavo Aldona Stempužienė-Švedienė.

Programa baigta Jono Švedo veikalais. Tai žinomas Clevelando talentingas

kompozitorius ir pedagogas. Jo muzika šiuolaikinė-moderniška pasižyminti originalia harmonija ir meistrišku kontrapunkto valdymu.

Dabartinė muzika kai kuriems yra nesuprantama, ypač klausant dar negirdėtų kūrinių. Ir vertinant naują, negirdėtą muziką reikia būti labai atsargiam. Istorijs yra gyva pavyzdžiais, kada pirmuose pristatymuose tuolaikinės publikos nušvilpti kūrinių vėliau buvo pripažinti šedevrais, kaip Beethoven, Bizet ir kt. Čia prisimena anekdotas, kai vienas kompozitorius atkirto kritikui, kuris prisipažino ne supratęs jo muzikos:

'Tamstai ji nesuprantama todėl, kad tai ateities muzi-

ka!' Į tai kritikas atsakė: - 'Gali būt, bet kodėl aš turiu jos klausytis šiandien?'

Žinoma, toks sąmojingas atsakymas neišsprendžia amžinosios problemos pasitinkant naujovišką, negirdėtą muziką. Bet gi net ir bažnytinėje muzikoje intervalas - padidinta kvarta, viduramžiais vadinta 'velnio muzika', šiandien plačiai vartojamas. Netgi populiarioji ir dvylikatoninė muzika!

Idomu buvo klausytis Švedo 'Pokalbis su mirusiais vaikais'. Jo 'Sonata breve' gerai išpildė pianistas Stephen Kabat. Milžiniški vokaliniai sunkumai abiejų dainininkių buvo meistriškai nugalėti. Solistėms labai muzikaliai akomponavo komp. J. Švedas.

Malonu buvo laikyti ranko-

Svečiai turėjo progos po programos gretimoje salėje prie gražiai paruošto vaišių stalo pasidalinti koncerto įspūdžiais.
J. Garlos nuotr.

Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomoji Taryba sveikina visus SLA narius ir visus tuos, kurie dirba mūsų Tautos labui ir gerovei.

POVILAS P. DARGIS,
Prezidentas

ALEKSANDRAS CHAPLIKAS,
Vice-Prezidentas

GENOVAITĖ MEILIŪNIENĖ,
Sekretorė

EUPHROSINE MIKUZIS,
Iždininkė

JOSEPHINE MILLER,
Iždo Globėja

CHRISTINE AUSTIN,
Iždo Globėja

DANIELIUS DEGĖSYS, M. D.,
Daktaras Kvotėjas

Gimines, draugus ir pažįstamus
ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ
proga sveikina

Stella ir Vytautas
ABRAIČIAI

Palm Coast, Florida, 1978.

Eleonora ir Mečys Valiukėnai,

Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų progomis, sveikina visus bičiulius ir artimuosius, o lygiai Dirva ir jos rėmėjus skaitytojus, visiems nuoširdžiai linkėdami visokeriopos sėkmės jų darbuose.

se dailiai paruoštą programą su dailininkės Ados Sutkuvienės piešiniu.

Salėje buvo daug publikos bet pagal programos aukštą lygį ji turėjo būti pilna. Lietuvių menininkų tobulumas turėtų sutraukti žmones toli už lietuviškumo ribų. Visų tautybių žmonės turėtų gėrėtis puikia lietuviška muzika ir jų talentingais interpretatoriais. Meniškos lietuvių kilmės pajėgos yra brangūs deimantai pasaulinio meno vainike.

HUDSON ENGINEERING CORPORATION

Immediate openings for
First Class Construction
Personnel for heavy industrial
construction at Dumas,
Texas. Current 50-hour
work week.

ELECTRICIANS
SCREW PIPE
FITTERS
INSTRUMENT
FITTERS

Interested applicants may
contact:

Dumas, Texas,
Job Site

Phone: 806-935-7186
713-782-4400, Ext. 2560

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

TRADICIJA IR SIMBOLIKA KŪČIOSE

Stefanija Stasienė

Gyvename tylaus Advento ir mistiškų žvakių šviesos laikų. Prieškalėdinis metas atneša mūsų dvasiai poilsio, ramybės ir gyvenimo šviesos. Liturgija mus paruošia Kristaus atėjimui ir šio laikotarpio nuotaika gyvendami ruošiamės šią didžią šventę iškilmingiau sutikti. Tad tegul ši prieškalėdinė nuotaika ir palieka tokia, kokią mes išgyvenome savo namuose, lietuviškoj šeimoj.

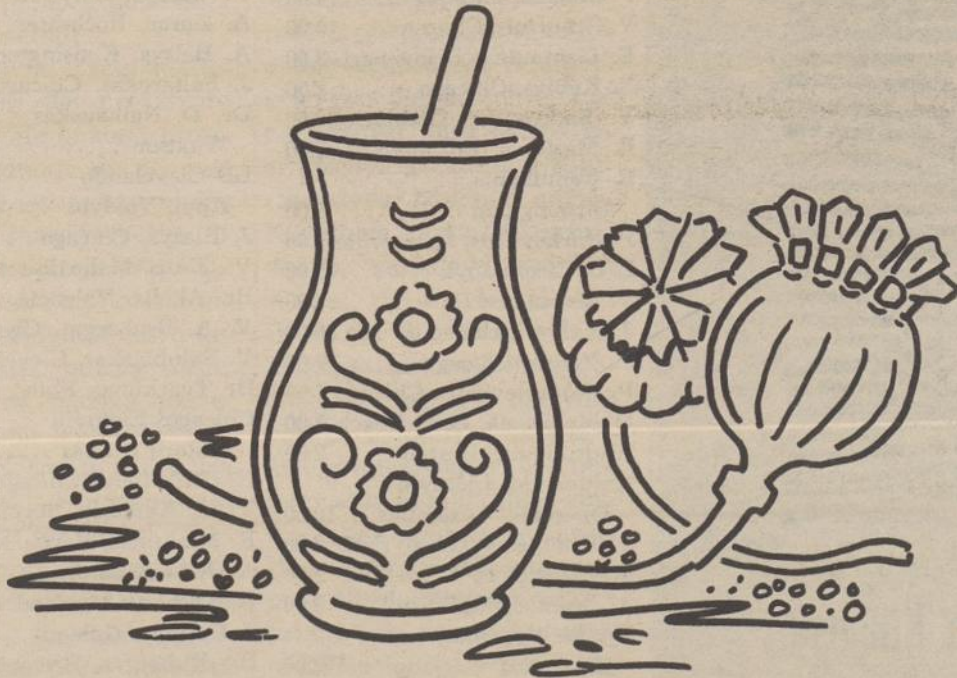
Gruodžio mėnuo kasmet sugrįžta ne tik su šalčiu ir baltom snaigėm, bet ir su tam tikra šventiška šiluma, bei spalvinga Kalėdų alegorija. Kaip kiekvienais metais taip ir šiais, Kūčių vakarą eglutės šviesoje sklaidysime gražiai supakuotas dovanų dėžes, o prie Kūčių stalo, lauždami kalėdaitį, prisiminsime savo protėvių gražiuosius papročius, tik gal ne visus, nes daugelis pasigesime kai kurių tradicinių valgių ar kvepiančio šieno po balta staltiese.

Atrodo, kad palengva išblėsta mūsų gražieji papročiai, tikra Kūčių nuotaika, bei Kalėdų nakties paslaptis.

Ritmiškai pulsuojančias modernus gyvenimas neša sriautu ir mus kartu, palikdamas mažiausiai laiko susikaupimui, bei artėjančių švenčių tinkamam pasiruošimui. Paprastai sakome, kad nėra reikalo gaišti virtuvėje, juk šiandien visko galima nusipirkti be jokio vargo. Taip, tas tiesa, bet pagalvokime kokias Kūčias kada nors ruoš ateinančios kartos? Prieškalėdinis me-

tas geriausia proga suartėti visai šeimai, gyventi bendra šio meto nuotaika ir kartu dirbant, ruošti artėjančiom šventėm. Tik su visos šeimos talka galime suteikti gyvybę mūsų tradicijom ir

Kūčių stalo savo gilia, prasminga tradicija ir simbolika yra mūsų tautos gyvenimo atspindys ir tikėjimo išraiška, kurią negalime nei suprasti, nei pakeisti ar su m o derninti. Pagrindinė

V. Abraitienės piešinys.

tai pats efektingiausias būdas jas perduoti ateinančiom kartom. Tik prisiminkime kokių rūpestingumu mūsų mamytės ruošdavosi Kūčiom ir kokia bendra visos šeimos talka tuos darbus tada atlikdavo.

Šiandien prisiminimais turėtume visa tai, kas tėvynėje buvo taip miela, atkurti ir stengtis įgyvendinti. Tad šiuo metu bent trumpai peržvelkim kas mūsų tradicijose šiuo specifiniu metu mūsų tautos yra pamėgta, kas priimta ir kodėl? Stabtelkim prie simbolinio lietuviškos šeimos altoriaus, prie mūsų Kūčių stalo.

mūsų Kūčių stalo charakteristika yra paprastumas, neturtas, nes Kristus gimė neturte. Tą vakarą mes nesiekiam prisiminti savo žemiškus laimėjimus, bet parodyti meilę artimui, broliui, sesei ir net priešui. Todėl ant stalo kraštų dedamas šienas ir simbolizuoja tą neturtą, kuriame labiausia širdžių paprastumas. Virš jo dengiama balta, balta it sniegas staltiesė.

Stalo vidury dedama lėkštė su kalėdaičiu, šalia kryželis ar kūdikėlio figurėlė. Indai sunkūs, nebrangios gamybos. Ant Kūčių stalo nederia kristalai ar porcelanas. Viskas turi būti pa-

turalių produktų.

Neminėsiu čia valgių gaminimo būdų bei eigos, nes tai laikraščio skiltyse neįmanoma. Čia paminėsiu tik c h a r a k t e r i n g u o s i u s, juos šiek tiek paryškindama ar išskeldama jų prasme.

Žuvis — mitybos simbolis pirmųjų žmonių šioje žemėje. Kaip žinome ir Kristus bei jo pasekėjai maitinosi daugiausia žuvimi. Tai pagrindinis pasniko patiekalas. Mūsųose labai buvo mėgiama silkė, kurią valgė pasiturintys ir vargšai.

Kūčių stalui mes turime visą eilę variantų ją patiekti į stalą. Štai silkė, marinuota, kepta, pildyta, silkė

niege, daržovių garnitūroj ir t.t. Taip pat ir žuvis kepta, pildyta, marinuota, drebučiuose, o ypač mėgiamos seliavos keptos ir marinuotos.

Toliau virti kviečiai medum pasaldyti. Tai gal labai įprastas valgis ir nevisų mėgiamas, tačiau Kūčių tradicija reikalauja bent jų paragauti, nes kas neragauja šios duonos — šių grūdų, neturi dalies su gimusiu Kristumi. Nors tiesioginio ryšio su eucharistine simboliška kviečio grūdas ir neturi, tačiau jis yra tos duonos pagrindinis elementas. Raudonų burokėlių sultinys, it vynas spalvingas šildantis nešas viltį. O prie sultinio miško dovana grybai, kurie visus stebina savo paslaptinga kilme. Tad nenuostabu, kad juos ir slepiam tešloje. Šiuos paprastai vadiname auselėmis, virtiniais ar kepučiais, nes kai kas juos kepa. Toliau pildytų grybų galvutės, marinuoti grybai ir t.t. Daržovių mišrainė, rūkštūs kopūstai, kurie nuo amžių yra mūsų mėgiama daržovė.

Sėmenys, sėmenų spirgynė su bulvėm. Tai produktas mūsų kasdieninio gyvenimo ir labai tampriai surištas su mūsų kaimo buitimi. Juk linas mūsų protėviams ne tik aliejų teikė, bet ir rūbą.

Avižų sunkienė taip pat pagaminta iš reikšmingo Lietuvos žmonių gyvenimui javo. Aviža brangus grūdas žmogaus mitybai, o koks geras maistas svarbiausiam ūkininko talkininkui žirgui, kuris pačius sunkiausius darbus atlikdavo.

Spanguolių sunkienė pagaminta iš samanose randamų raudonų "rubinų", kurie atsparūs šalčiams, gavinantys ir gelbsti ligo-

(Nukelta į 8 psl.)

VYTAUTAS ALANTAS

ŠACHMATŲ PARTIJA SU GILTINE

(6)

DIRVOS KONKURSE PREMIJUOTA NOVELĖ

Prie stalo stovi surištomis rankomis jos vyras ir Mnogojedovas. Vadas atsigrežia į juos ir šaukia;

— Štai išdavikai! Siūlau atiduoti juos Istorijos teisman!

— Atiduot! Atiduot! - tartum audros šuoras nuaidi per visą požemį minios pritarimas.

Už stalo sėdi trys juodais apsiautalais apsisiautę kaukėti teisėjai. Pirmininkaujantis kaukėtelis dideliu plaktuku į stalą į minia bematant nutyla. Vyresnysis teisėjas kreipiasi į Marių ir klausia:

— Kur tavo tėvynė?

— Mano tėvynė ... mano tėvynė ... - mekeno Marius.

— Tu nebeturi savo tėvynės: tu ją pardavei už dubenį sriubos, - taria teisėjas ir atsigrežia į Mnogojedovą.

— Kur tavo tėvynė?

— Mano tėvynė ten, kur aš esu, - atšauna rusas akiplėšiškai.

— Kur tu esi?

— Tarybinėj Lietuvoj.

— Ką tu čia veiki?

— Valdau!

— Ak tu trokšti valdžios! - sušunka pirmininkaujantis. - Tu visada nepagydomai sirgai

valdžios troškiliu! Istorijos Teismas pasmerkia tavo ištremti į Dantės Pragarą, kur tu galėsi su valdžiotroškom valdyt per amžius. O tu galėsi jam padėti, kaip padėjai ir čia, - teisėjas atsigrežia į Marių. - Stumkite nusikaltėlius pragarmėn, kur ugninėm raidėm parašyta: 'Čionai įžengus, vil tį mesk į šalį!' - Eglė mato, kaip teisėjas rodo pasmerktuosius dideliu juodu pirštu.

Minios didžiausias pritarimas ir ovacijos. Orkestras taip trenkia, kad net dreba požemio skliautai. Eglė itin aiškiai girdi, kaip protarpiais spiegte suspiegia trimitas. Ji per jėgą atplėšia vokus ir girdi skambantį telefoną. Pašokusį ji griebia ragelį ir girdi piktą Mariaus balsą:

— Kas tau, kad negaliu prisiskambinti?

— Buvau prisnūdus ...

— Paruošk mums gerus naktipiečius.

— Kam 'mums'?

— Žinai kam - man ir Mnogojedovui. Dabar mes darbuojamės įstaigoje. Mano viršininkas velniškai piktas. Man rodos, kad jis širsta ant manęs tik nežinau už ką. Geras užkandis ir išgėrimas jam pataisyti ūpą.

— Tu iš proto kraustais! Vesk į smuklę ir taisyk jam ūpą, - Eglė rėkte išrėkė.

— Daryk kaip sakau. Ir pati gražiai pasipuošk!

— Ar tu ir mane jam parduodi? - Eglė dar riktelėjo, bet jis jau buvo padėjęs ragelį. - Jis eina iš proto. Jis galutinai eina iš proto! - ji garsiai suriko ir trenkė ragelį ant aparato.

Per jos galvą kūlvirščia vertėsi mintys: nieko nedaryti, viską mesti išėiti ... - padegti namus ir pačiai susideginti, nebėra gyvenimo ...

Ji išėjo į balkoną ir giliai įkvėpė krūtinėn vėsų nakties orą. Susijaudinimas iš lėto ėmė atvesti. Po prasiveržimo miestas panešėjo į dykumą. Jau nai moteriai dingtelėjo, kad tokią naktį net ir vaiduokliai nedrįsta pasirodyti iš savo slėptuviu ir kad Giltinė vėl sustingo Šv. Petro ir Povilo bažnyčios mūruose. Tokio Vilniaus Eglė dar niekad nebuvo mačiusi. Bet ta išviršinė ramybė jos negalėjo apgauti. Eglė jautė, kad užsidarę langines ir užsisklendę duris vilniečiai budi ir su baime laukia kerštingo smūgio ...

Ji krūptelėjo, kai iš už kampo išniro žmogaus šešėlis ir pusbalsiu tarė:

— Čia savas, nenusigąsk. Tu viena?

— Viena, - Eglė iškart atpažino Vado balsą. — Aš tuojau įleisiu.

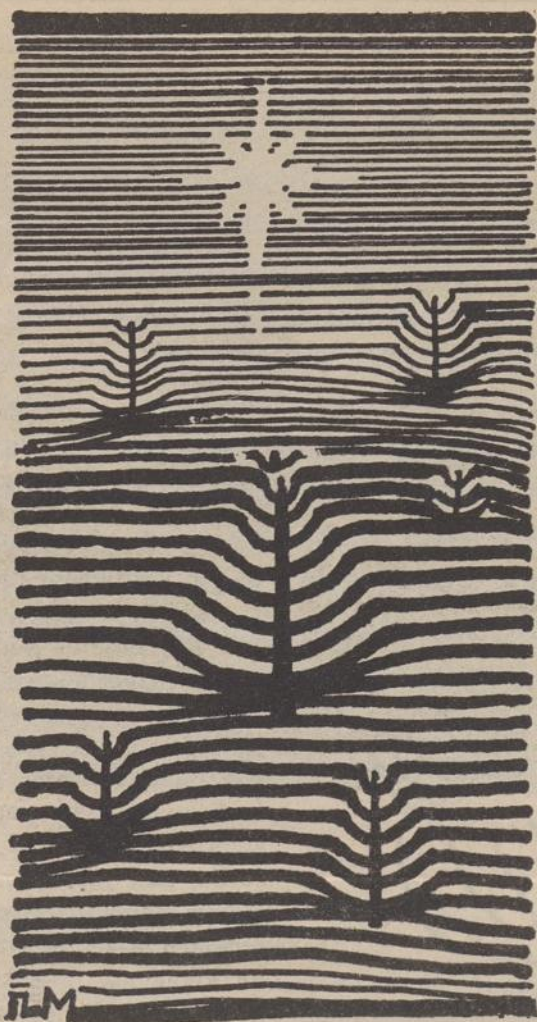
Ji nusileido užpakaliniais laiptais ir atidarė duris. Kai jie susėjo į virtuvę, ji vėl aiktelėjo iš nustebimo - prieš ją stovėjo jos istorijos mokytojas, kai ji lankė Mokytojų Seminariją.

— Nesistebėk, mes seni pažįstami, — jis šyptelėjo. — Tavo vyras turbūt darbuojasi?

— Darbuojasi. Ką tik skambino iš įstaigos. — Eglė ir neprašoma ėmė dėlioti valgius ant stalo.

— Prašau užkasti.

— Tavo didvyris darbavosi pirmose eilėse - pats mačiau, Rodėsi, jis neriasi iš kailio ko geriau

J. Mockaus piešinys.

Tradicija ir simbolika Kūčiose...

(Atkelta iš 7 psl.)

niams. Preskučiai savo simboline reikšme artimi kalėdaičiui. Tai neraugintos duonos maži keturkampiai ar apvalūs gabalėliai. Tikima, kad ir pirmieji krikščionys dalijosi tais gabaliukais duonos, kurie vėliau buvo pakeisti kalėdaičiais.

Preskučiai dabar patiekiami su aguonų pienu. Ir aguonos grūdas turi savo reikšmingą simboliką. Štai kokios gražios gėlės iš šio mažo grūdėlio išauga. Taigi maža pradžia, bet kolosalinis finalas. Taip ir iš neturte gimusio mažo Kūdikelio išaugo pasaulio Išganytojas. Daug kur yra dar Kūčių stalo padedamas rojus vaisius — obuolys, nes Kū-

čių vakaras sutampa su Adomo vardinėmis. Vienu obuoliu paprastai dalijasi visi stalo dalyviai, tuo išreikšdami vienas kitam artumą bei nuoširdumą.

Ši paslapčių ir vienybės vakarą visi valgo neskubėdami, prisimindami artimus, gimines, draugus ir t. t. Taip ir pirmieji krikščionys per tris šimtmečius rinkdavosi būreliais į nuosalesnius namus ar katakombas, kur susėdę prie bendro stalo laužydami duoną dvasinės vienybės vardan, stengėsi tą vienybę palaikyti tarpusavy ir su jų mokytoju.

Mūsų tėvynėje Kūčios buvo taip labai pagarbiai švenčiamos ir tradicijos rūpes-

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujinami prenumeratorą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

J. Matusevičius, Evanston	7.00
A. Balasevičius, Cleveland	2.00
L. Kerulis, Chicago	2.00
K. Ramonas, Chicago	12.00
S. Jakubonis, Chicago	2.00
L. Morkūnas, Cleveland	7.00
VI. Jonkus, Philadelphia	2.00
P. Dabkus, Toronto	4.00
V. Graužinis, Chicago	10.00
E. Gantautas, Bridgeport	3.00
K. Keblys, Chicago	2.00
V. Satkus, St. Cathalire	2.00
E. Mazionis, Elizabeth	2.00
R. Tamulionis, Birmingham	5.00
P. Narkevičius, Somerville	5.00
L. B. Cicero apyl.	15.00
V. Kamantas, Darien	15.00
J. Karys, Bridgeport	20.00
P. Vėbra, Chicago	7.00
Pr. Michelevičius, Chicago	7.00
O. Mekišienė, Long Beach	7.00
Andrulionis, Boston	2.00
Kalifornijos Lietuvių Operetės Ansamblis	10.00
J. Vadopalas, Great Falls	2.00
M. Vinclovas, Cleveland	2.00
J. Brantas, Millbury	2.00
Dr. M. Vygantas, Winnetko	12.00
T. Stankūnas, Boston	2.00
M. Petrulis, Toronto	7.00
O. Dailidienė, Cleveland	7.00
H. Šiaurys, Toronto	10.00
K. Naudžius, Los Angeles	2.00
J. Staškus, Yonkers	2.00
T. Dambrauskas, Hot Springs	7.00
J. Ulpinė, Dorchester	2.00
J. Gaižutis, Cicero	2.00
A. Juodka, Chicago	2.00

P. Zailskas, Chicago	2.00
P. Damijonaitis, Granford	7.00
E. Valiukėnienė, Chicago	10.00
A. Krakauskas, Chicago	7.00
G. Miller, Wheeling	2.00
V. Vaičiūnas, Kalamazoo	10.00
A. Šalkauskas, Juno	7.00
A. Vasis, Cleveland	2.00
L. ir A. Staškūnai, Cleveland	20.00
V. Staškevičienė, Detroit	2.00
D. Vaičiūnas, Cleveland	5.00
P. Indreika, Pacifica	10.00
B. Tiškus, Collinsville	2.00
O. Mikulskienė, Cleve.	10.00
J. Kiaušas, Harrison	2.00
A. Zuras, Rochester	7.00
A. Balsys, Kensington	7.00
J. Paltarokas, Chicago	7.00
Dr. D. Naikauskas, Windsor	5.00
LB Clevelando Apyl. Valdyba	50.00
J. Blažys, Chicago	2.00
V. Oželis, Malartic	7.00
Br. Akelis, Valencia	7.00
V. A. Šenbergai, Cleve.	10.00
V. Palubinskas, Cleveland	2.00
Br. Tvarakūnas, Phila.	2.00
Chicagos Lietuvių Moterų Klubas	25.00
N. Užubalienė, Chicago	5.00
VI. J. Kaunas, Cleveland	2.00
R. Minkūnas, Seven Hills	2.00
A. Deikis, Stamford	2.00
K. Karalis, Cleveland	7.00
J. Černius, Upland	7.00
Br. Elsbergas, Brigantine	7.00
Č. Kiliulis, Lexington	2.00
A. Reivytenė, Middle Village	7.00
P. Dalinis, St. Petersburg	7.00
J. Kaklauskas, Cleveland	4.00
Dr. J. Kuncaitis, Novelty	5.00
P. Bartkus, Newbury	2.00

M. Vitkus, Bay Harbor Isle	2.00
P. Gailiūnas, Brooklyn	2.00
O. Liutermoza, Pompano Beach	2.00
J. Jurkūnas, Chicago	10.00
H. Vaitaitis, Old Saybrook	2.00
Dr. H. Brazaitis, Willoughby	15.00
R. Bitėnas, Elizabeth	10.00
M. Barniškaitė, Cleveland	5.00
J. Adomaitis, Chicago	2.00
J. Stelmokas, Landsdowne	2.00
Kun. V. Martinkus, Providence	10.00
L. Ramančionis, Woodhaven	2.00
V. Numgaudas, Chicago	7.00
P. Skirmantas, Glendale	7.00
A. Valavičius, Los Angeles	12.00
A. Kalvaitis, Chicago	14.00
B. Malcanas, Cleveland	2.00
B. Sidzikauskienė, Pompano Beach	2.00
K. Žemeckas, Carmel	12.00
R. Bužėnas, Los Angeles	7.00
V. Vasikauskas, Richmond Hill	5.00
A. Misiūnas, Detroit	7.00
P. Stakauskas, Hot Springs	2.00
K. Purkunigis, Chicago	2.00
A. Šalčiūnas, Philadelphia	7.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

WANTED EXPERIENCED

SAUSAGE MAKERS

AND BE ABLE TO BONE MEAT. Steady work, good pay & fringe benefits.

Call 419-241-5640

CLOSED MONDAYS.

(49-1)

LINKSMŲ Šv. KALEDŲ

linkime Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariams ir visiems geros valios lietuviams, kurie dirba atstatymui laisvos ir nepriklausomos Lietuvos.

Povilas ir Gertrūda

D a r g i a i

Pittsburgh, Pa.

siai pasirodyti savo ponams. Jis itin siautėjo su kitais tvarkos darbuotojais, kad minia neprasi-veržtų į Lenino prospektą, bet kur tu sulaikysi 25,000 įnirusių žmonių srautą? O prie žaliojo tilto dar prisidėjo keletas šimtų. Orą drebino priešrušiški šūkiai.

— Mes ir iš čia girdėjom, — įsiterpė Eglė.

— Marius buvo dingęs man iš akių, bet aš jį vėl pamačiau, kai jis kovojo policijos eilėse su riaušininkais, kurie stengėsi išplėsti suimtuosius iš jų rankų. Būtum mačiusi, kaip tas suprakaitavęs ir iš neapykantos pervėpusiu veidu kovotojas grumiasi su savo broliais! Policija su draugininkais minios nepajėgė sulaikyti ir ji prasiveržė į Gedimino gatvę. Žmonės sulaikė tik kariuomenė prie Saugumo rūmų, bet dar ir čia riaušininkai spėjo iškulti langus. Visas tas riaušes mačiau iš pradžios. Stadione per rungtynėse minia taip išelektrino, kad, maniau, nuneš stogą... Bet aš čia atėjau ne istorijų pasakot, o išpėt tave paskutinį kartą.

— Labai gerai, kad atėjot. Aš žinau, kad man grėsia pavojus. Norėjau su jumis pasitarti. Gal aš turėčiau pamėginti vyrą perkalbėti, kad jis susiprastų ir pereitų dirbti su mumis?

Vadas atsakė ne tuojau ir mastė nuleidęs galvą. — Man rodos, tavo vyras panašus į klevą supuvusia šerdimi, — pagaliau jis pakėlė galvą ir pažūrėjo į jauną moterį. — Jis nebepagydomas, jei bent... — Vadas nutilo. Eglė įbedė akis jam į lūpas ir laukė sulaikydama kvapą. — Jei bent jis padarytų tokį darbą, kuris užkirstų jam kelią grįžti pas savo duondavį. Šiaip ar taip, tu turi šianakt apsispręsti. Ilgiau laukti nebegalima. Jei tavo namuose įsiveisė žiurkės, turi nuo jų gintis.

Aš atnešiau tau vaistų, — jis padavė jai mažą maišelį. — O dabar labankt. Vienas mūsų vyrų bu-dės kapinėse, netolimais nuo tavo brolio kapo. Jei tau prireiks pagalbos, ir jei galėsi, šaukis jo. Sekmės! — Vadas stipriai paspaudė jai ranką. Eglė išleido jį pro užpakalines duris ir jis dingo tamsoje.

Eglė ėmė ruošti naktiepičiams. Pirmiausia ji išsimaudė prausykloje ir ilgai stovėjo prieš veidrodį šukuodamasi ir gėrėdamasi savimi. Iš stiklo gilumos tvieskė jos kūno baltumėlis ir formų apvalumas. Ji prisiminė, kaip motina ją maudydama grožėdavosi: — Apvalumėlis to tavo pilvelio!

Jauna moteris paėmė Vado paliktą maišelį ir pakijo, lyg svarstydamas kas svaresnis - ji ar jis. Jai švystelėjo per kalbą kažkada girdėta ar išskaityta išmintis, kad meilės pavydas esąs galingesnis už bet kokius nuodus... Eglė užsivilkė vasarinę, giliai iškirpta suknelę.

— Jis sakė gražiai apsirengti, — ji šyptelėjo grožėdamasi prieš veidrodį. — Tegul jie kovoja dėl manęs...

Tačiau ji rengėsi dar aiškiai nesuvokdama kam. Iš vienos pusės ji jautė savo, kaip gražios moters galią, iš kitos - jai vaidenos, lyg kad žemė siūbuotų po jos kojom. Aišku, ji stengsis paimti įvykių vairą į savo rankas, bet kas gali pasakyti jis neišslysis jai iš gnaužto? O vėlgi, ji jautėsi pagrindžio ir įvykių taip priremta prie sienos, kad žūt būtų turėjo ryžtis ir rizikuoti, nors ir kažkas jos lauktų. Vizijos, nemigo naktys ir santykiai su vyru ją taip iškankino, kad kartais Eglė pasijusdavo priėjusi prie tokios ribos, už kurios prasideda ne-jautra ir pasidavimas fatalizmui. Pertempta tra-

gizmo styga kartais virsta apatija. Gyvenimą reikėjo keisti, reikėjo daryti griežtą posūkį, arba... merdėti rankas sudėjus ir laukti paskutinio smūgio...

Jauna moteris svyravo ir abejojo kuriuo keliu eiti. Ji drąsinosi turinti tvirtą užnugarį - visą tautą, pagrindį ir riaušininkus, o vis dėlto, kai reikėjo žengti lemiamą žingsnį, visa jos esybė šaukė šaukė: — Tu negali žudyti! — Kaip ji žudys, jei jai gaila užmušti musės? Galų gale ji apsisprendė pirma pavartoti savo, kaip gražios moters, galią ir griebtis paskutinės priemonės tik tuo atveju jei jos moteriški apžavai nieko nepadėtų.

Kai grįžo Ramotas, Eglė beveik jo nepažino, taip jo veidas buvo sutinęs, akys užgriuvusios, apatinė lūpa perskelta.

— Mariau, kas tau? — ji žiūrėjo į vyrą persigandusi.

— Matai, ką tie rupūžės padarė! Taip prisniukiavo, kad maniau galą padarys. Gal ir būtų užmušę, jei nebūčiau susimetęs riktelėti lietuviškai: — Duokit tam prakeiktam maskoliui! Pamatę, kad aš lietuvis, mušeikos atlyžo, parbloškė ant šaligatvio ir ten paliko, o savo tulžį išliejo ant Mno-gojiedovo.

— Bet kas jus užpuolė?

— Kas? Chuliganai! Mums supliuško padangas ir turėjom pasukti į šalutinę gatvę. Velniaižin iš kur staiga, kaip iš žemės, išdygo bernų gauja, ištempė mus iš mašinos, nuginklavo ir kad ims talžyti! Gal būtų padarę galą ir tam ruskeliui, jei nebūtų ėmęs maldauti pasigailimas - mat, turis ke-turis mažus vaikus...

(Bus daugiau)

UŽUGIRIO VAIZDAI

POVILAS SKARDŽIUS

MAMUKAS

A.A. Sofijos Smetonienės mirties desimtmečio proga spausdiname
siuos lt. Povilo Skardžiaus atsiminimus

Palengva ėjau Lėno ežero pakrante, keliu, kuris vedė į Taujėnus. Norėjau aplankyti kareivius. Dulkės sėdo ant kojų, nes kelias buvo negrįstas. Niekas neatvykdavo į Užugirio sodybą nepastebėtas. Atvažiuojančius lydėdavo dulkių debesys. Anksti pavasarį ir vėlai rudenį, kai užeidavo ilgesnės liūtys, Užugirio sodybos automobiliu nebuvo galima pasiekti. Vieškelis pasidarydavo nepravažiuojamas.

Kareiviai gyveno senoj daržinėj. Aukšti lapuočiai, krūmai ir laukiniai vaismedžiai supo daržinę iš visų pusių. Tik vieškelio einantis arba važiuojantis galėjo ją matyti. Daržinė buvo sena ir sukrypusi, praėjusio šimtmečio palikimas. Anksčiau ji priklausė ten buvusiam ūkiui, palivarkui. Užugirio sodybai kūriantis tas ūkis buvo nupirktas ir jo trobėsiai nugriauti. Daržinė pasiliko, kaip laikina patalpa prezidento sargybai. Šiaudinis daržinės stogas saugojo kareivius nuo saulės ir lietaus, o vėjas per sienų plyšius vėdindavo ją.

Kareivių buvimas Užugirio sodyboje, man pradžioje atrodė, buvo surištas su prezidento saugumu. Bet padalinys, kurį atsivežiau Užugin, susidėjo tik iš vieno būrio. Negalėjau sau prileisti, kad tokia maža kareivių saujalė galėtų apsaugoti prezidentą.

Pirmom mano buvimo dienom Užugirio sodyboje aš tai paminėjau prezidento

adjutantui, kuris buvo atsakingas už prezidento saugumą. Adjutantas atsakėdamas į mano paklausimą man paaiškino:

— Kareiviai Užugirio kieme yra ne dėl prezidento saugumo. Jie laikomi prezidento artumoje dėl to, kad to reikalauja ceremonias išsilaikęs per šimtmečius, ir pavirtęs tradicija. Visų šalių valdovai, karaliai, diktatoriai, prezidentai, savo artumoje laiko būtina turėti daugiau ar mažiau karių, nes būdami civilinės valdžios priekyje jie kartu yra ir vyriausi kariuomenės vadai. Mūsų prezidentui stipri karinė apsauga nereikalinga. Nereikalinga ir kitos saugumo priemonės. Užugirio sodyba nėra aptverta aukštom tvorom, nėra apsupta vandens kanalais. Prezidento ūky nėra jokių elektrinių apsaugos priemonių arba treniruotų šunų. Lietuvos prezidentui tokių apsaugos priemonių nereikia, nes jis yra, mano įsitikinimu, saugiausia valstybės galva pasaulyje. Lietuvių tauta, nors ir ne visa vieningai remia prezidentą, bet prieš jo gyvybę niekas nesikesina. Mūsų žmonės yra valstybiškai subrendę. Žmonės, kuriems teroro ir prievartos aktai yra svetimi. Visa tai turint galvoj prezidentui Užugirio sodyboje stiprios apsaugos nereikalinga. Tačiau, jei prezidentui grėstų pavojus, tai aš, tamsta ir kareiviai turime būti pasirengę atiduoti

savo gyvybę begelbėjant prezidentą.

Be kareivių prezidento adjutantas po savo ranka turėjo slaptosios policijos dalinį susidedantį iš desėtos vyrų. Jie darė visa, kad prezidentui būtų saugu išeiti pasivaikščioti po Užugirio sodybos laukus ir mišką. Kiekvieną kartą, kai prezidentas palikdavo sodybos rūmus, jie iš tolo sekėdavo jį, o kai jis išvažiuodavo policijos automobilis lydėdavo. Jie taip pat dairydavosi po Užugurio kiemo laukus ir apvalydavo juos nuo nekviestų svečių, kurie apsiečiai pasirodydavo su įvairiausiais reikalais ir prašymais tikėdamies asmeniškai prieiti prie prezidento arba prezidentienės ir tuo būdu sėkmingiau išspręsti problemas, kurių patys savo jėgom nesugebėjo patenkinti sutvarkyti. Policijos padalinys gyveno mažam, mediniam namely, pastatytam jiems už poros šimtų metrų nuo Užugirio sodybos rūmų. Policijos būstinė ir rūmai buvo sujungti tiesioginiu telefono laidu.

Viena mintis sekė kitą, kai aš ėjau kareivių link ir galvojau apie Užugirio sodybą, savo pareigas ir apie žmones su kuriais kasdieną susitikdavau ir apie kuriuos iki šiol tik iš laikraščių girdėdavau.

Mano minčių pynė nutrūko, kai Lėno bažnyčios varpai prabilo skelbdami vidudienį. Sustojau. Melodingas jų balsas skubėjo pro mane tolimon. Pažvelgiau Lėno miestelio pusėn. Baltas bažnyčios bokštas stiepėsi dangun, o sutingęs ežeras gulėjo ir šildėsi saulėje. Ežero paviršius blizgėjo, kaip didžiulis veidrodis. Aukštai, aukštai danguje, vienišas baltas debesėlis lūkuriavo, tarytum negalėdamas atsižerėti savo paveikslu ežere. Pakrantėse, tai šen, tai ten, būriavosi karklai ir maudė savo šešėlius žaliai Lėno ežero vandeny. Vaikai žaidė ežero krante prie miestelio.

Kalbėjo varpai vidudienio maldas, o kai jie nutilo, didelė ir gili tyła vėl užgulė Užugirio sodybą ir jo laukus. Maža, ruda vapsva nutūpė ant lieknos ramunės žiedo ir savo svoriu nulenė ją iki žemės. Vėjas buvo taip nuvargęs, kad nepajėgė pajudinti ne aukštos smilgos, prie kelio. Vasara, vasara, vasara! Žygiavo ji per Užugirio kiemo laukus žingsniais be garso ir nesigailėdama savo grožybių švaistė jas abiem rankom į visas puses.

A. a. Sofija Smetonienė, mirusi prieš 10 metų Clevelande, 1968 m. gruodžio 28 d.

— Bambino, palauk!

Tai Mamukas. Dažnai, kai ji buvo geram ūpe, arba kai norėjo, kad jai padaryčiau kokią nors paslaugą, vadindavo mane tuo vardu. (Italų kalboj bambino reiškia vaiką). Nuo mano pirmų su ja, susipažinimo dienų tarp manęs ir prezidentienės atsirado didelis abipusės simpatijos tiltas per kurį mes suėjom į ilgąmetę pažintį, nusitęsusia iki jos mirties.

Mamuko šaukiamas apsi- grežiau ir ėmiau eiti jos kryptimi. Kai mes priartėjom vienas prie kito, ji manęs paklausė:

— Kur keliauji, Bambino?

— Einu pasimatyti su savo kareiviais, Mamuk. Aš taip retai su jais dabar susitinku, kad jie greit manęs nebepažins. O kur Tamsa taip skubi, suprakaitavus?

— Aš einu pasimatyti su savo bulvėmis nors jos manęs ir nepažįsta.

— Negali būt!

— Kas negali būt?

— Kad Užugirio sodyboje ne visi Jus pažįsta. Gaila, kad mūsų keliai nesutampa. Būčiau laimingas Tamsą ir bulves į pažintį suvesti.

— Einam kartu ir galėsi tą laime patirti.

Žinojau, kad mano vizitas pas kareivius turės būti atidėtas kitai dienai ir kad turėsiu su Mamuku eiti pamėškėn, kur nemaža lauko dalis buvo apšodinta bulvėmis. Atmesti jos kvietimą buvo neįmanoma, bet pasiginčyti būtina. Ginčas, prasidėjęs su Mamuku ramiu ir rimtu tonu, greitai pa-

virsdavo į linksma ir žaismingą pasikeitimą žodžiais, kuriuose būdavo apstu lengvos pašaipos ir švelnaus sarkazmo. Bet Mamukas dažnai būdavo rimta ir tokiais atvejais ji nepagailėdavo man pamokymų ir patarimų. Pašnekesys su Mamuku visada būdavo kaip kelionė į nežinomus vandenius. Kelionės pasisekimo iš anksto niekada negalėjai pramatyti. Aštri ir išradinga Mamuko galva mokėjo aprūpinti žodžių logika ir humoru. Šias įgimtas dovanas ji pasigerėtinau panaudodavo oficialaus priėmimo arba privataus susitikimo metu, kai ji šnekučiuodavo su išsimokslinusi ir su įtakingu arba su svečiu iš svetim krašto. Mamukui niekada netrūko malonaus žodžio ir paprastam, nepažįstamam žmogui, kaimiečiui, sutiktam pakeleje arba prie šventoriaus išeinant iš bažnyčios.

Kai mano ir Mamuko keliai susikryžiuodavo lauke, sodyboje arba rūmų viduje ji mane visada prakalbindavo. Prakalbinimas dažnai virsdavo pašnekėsiu. Tų pašnekėsių duona ir druska būdavo Užugirio sodyba, jos džiaugsmas ir rūpesčiai, vasaros darbai, pasėliai, gyvuliai ir, žinoma, žmonės, ypač tie, kurie atvykdavo pas prezidentą tarnybos reikalais arba lankydavo Užugirio sodybą kaip svečiai. Mamukas žinodavo kas ir kada Užugin atvyks. Adjutantas jai tai iš anksto pranešdavo, nes ji nusprendavo ką reikia pakviesti pietums arba vakarienei, ką pavaišinti lauke, verandoj, arba vi-

(Nukelta į 10 psl.)

Sofija Smetonienė Užugirio sodyboje.

Elizabetho, N. J. ir apylinkių
lietuvių sveikinimas
ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga

AL CORREIA
REALTOR-INSURANCE
ACCOUNTING SERVICE

All phases of Federal and States tax accounting

SPEEDWAY TRAVEL BUREAU

Autorized & Bonded Agents
Tours, Cruises and Complete Travel Service

Tel. 352-8267, 352-2166, 352-2167
1145 Elizabeth Ave.
Elizabeth, N. J. 07201

Elizabetho, N. J. ir apylinkių
lietuvių, savo bičiulius, gimines
ir pažįstamus
ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga sveikina

JONAS ir MONIKA
RAMANAUSKAI

125 Inslee Place
Elizabeth, N. J. 07206

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga gimines, bičiulius ir visus
Elizabetho bei apylinkės lietuvių
sveikina

JOHN REEDY

826 Sheridan Avenue
Elizabeth, N. J.

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga savo draugus ir pažįstamus
sveikina

JURGIS MIEŽAITIS

1248 Waverly Place
Elizabeth, N. J. 07208

MAMUKAS...

(Atkelta iš 9 psl.)

duje su kava ir pyragaičiais ir ką, reikalus atlikus, išlydėti tik su linkėjimais. Mamukas man dažnai apkalbėdavo atvykstančius iš visų pusių. Tuo atveju, kai atvykdavo svečias, kuris buvo įdomus savo išsimokslinimu, gražiu elgesiu ar dideliu talentu ji įspėdavo mane, liepdavo atvykusį stebėti ir iš jo ką nors pasisavinti. Tokių asmenų tarpe, kuriuos ji išskyrė, buvo Martynas Yčas, poetas Jurgis Baltrušaitis, ministeris Urbšys, viceministeris Griščiūnas, pasiuntinys dr. Graužinis.

— Mamuk, — pradėjau norėdamas ją atkalbėti nuo kelionės pamiškėn, — aš nieko neturiu prieš bulves, bet jas lankyti šiuo metu, kai saulė taip karštai degina ir eiti lauku be kelio būtų labai neprotinga. Geriau Tamstą eitum atgal į rūmus, ten pailsėtum. Prieš pusvalandį mes su prezidentu sugrįžom iš miško, kur pasidarė labai tvanku ir karšta. Atviram lauke ir negeriau. Argi Tamsta nejauti?

— Ne, nejaučiu.

Tai pasakius ji išsiėmė iš chalato kišenės nosinę ir šypsodamasi ėmė šluostyti suprakaitavusį veidą. Virš suknelės Mamukas visada vilkėjo baltą chalata, kuris paprastai netekdavo savo baltumo dar prieš pusryčius.

— O, Mamuk, Tamsta niekada nepasinaudoji mano patarimais, patarimais pilnais išminties.

— Gerai, išminčiau! Kada nors kitą kartą. O dabar negaišink man laiko. Einau.

Taip pasakius ji pradėjo eiti, o aš ėmiau ją sekti. Ėjom pro aptvertą ganyklą, kur tik vienas mažas veršiukas gulėjo. Pamatęs Mamuką jis, kaip ir visi kiti Užugirio sodybos galvijai, atskubėjo prie jos. Mamukas per tvorą ji paglostė, pakasė jo pagurklį ir išėmus iš kišenės juodos duonos plutą supenėjo ją.

Toliau ėjom rugių lauko pakraščiu. Rugiai žydėjo. Kur ne kur rugiagėlės kyšėjo savo žavingai mėlynas galvutes tartum bijodamos, kad praeinančio rankos jų nenuskintų.

— Mamuk, kur dingio ūkvedys? Kai pavasarį pirmą kartą atvažiavau į Užugirį, mačiau jį su Tamsta vaikščiojant po laukus.

Šimet jis pas mus nebedirba ir gyvena savo ūkyje, netoli Veliunos. Tada jis buvo atvažiavęs pasižiūrėti kaip mums sekas su pavasario darbais. Pradžioje, kai Užugirio sodyba kūrėsi, ūkvedys buvo labai reikalingas, bet dabar galima ap-

(Nukelta į 11 psl.)

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

švenčių proga savo gimines,
draugus ir pažįstamus sveikina
ir linki malonių švenčių.

BARBARA ir ALBINAS
STUKAI

162 Park Pl.
Elizabeth, N. J.

Visus skyriaus rėmėjus, bičiulius ir
prijaučiančius, sveikiname su
KALĖDŲ ŠVENTEMIS
ir linkime
LAIMINGŲ NAUJŲJŲ METŲ

ALT S-gos Elizabetho
15-tas skyrius

Esamus ir būsimus klientus, o taip pat
visus Elizabetho bei apylinkės lietuvių
sveikina
ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga

LITHUANIAN
SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
OF ELIZABETH, N. J.

269-273 Second St. Elizabeth, N. J. 07206

Geromis išsimokėjimo sąlygomis duoda namų
pirkimui paskolas, o taupytojams moka
7% metinį procentą.

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga, savo gimines, draugus ir visus
esamus, ir būsimus lietuvių laisvės
svetainės lankytojus sveikina, ir linki
malonių švenčių.

JONAS ŠVEDAS
Lietuvių laisvės svetainės vedėjas

Elizabeth, New Jersey

ŠV. KALĖDŲ IR NAUJŲJŲ METŲ
proga visus savo klientus, gimines,
bendradarbius, bičiulius bei apylinkės
lietuvius sveikina

RUTA MILLWORK & STAIRS CO.

THE CUSTOM STAIRS
CIRCLE—WINDING

804 Livingston Street Elizabeth, N. J.
Tel. 351-2798 After 6 p. m. tel. 354-6315

Barbara Stukas, Vaclovas Žostautas, Kazys Ozolas,
Albinas Stukas — vadovauja

Elizabeth, N. J. ir apylinkių lietuvius,
savo bičiulius, gimines ir pažįstamus
ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga sveikina

JOHN PATRICK, Jr. su šeima

125 Parker Rd.
Elizabeth, N. J. 07208
Tel. Nr. 355-7140

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ
proga.

Savo draugus, ir visus pažįstamus

SVEIKINA

Pranas Damijonaitis

2 Pine Street, Cranford, N. J.

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga Elizabetho, N. J. ir apylinkių
lietuvius sveikina

B. L. B. MEAT MARKET CO.

841 Elizabeth Ave., Elizabeth, N. J.
Tel. EL 3-4689

MAMUKAS...

(Atkelta iš 10 psl.)
sieiti ir be jo. Ūkis nešė ir
neša nuostolius, o ūkvedžiui
reikia mokėti algą.

— Kas ne kas, o prezidentas
galėtų išlaikyti ūkvedį
savo ūkyje, — isiterpiau aš.

— Tau, Bambino, taip at-
rodo. Bet prezidentui, kaip
ir visiems, trūksta pinigų.
Laukų tvarkymas, meliora-
cijos darbai, trobesių staty-
mas, gyvulių, mašinų ir
ūkio padargų įsigijimas la-
bai daug kainavo. Šis ūkis,
Bambino, yra prezidento už-
mačios ir užsispyrimo pada-
rinys. Būtų buvę daug ge-
riau, jei jis būtų paklausęs
manęs ir mes būtume atsta-
tę mano tėviškę. Bet jam ši-
tas, Dievo ir žmonių užmirš-
tas kampelis buvo labiau
prie širdies ne tik už mano
gimtinę, bet ir už bet kurią
kitą vietą Lietuvoje. Juk
dar tik prieš kelis metus čia
buvo pelkės ir kimsynai.
Nuo neatmenamų laikų čia
tik varlės, driežai ir žalčiai
veisėsi. Laukinės žąsys ir
antys, pempės ir gandrai
čia dauginos ir gyvena. Ši-
tas plotas tarp ežero ir miš-
ko, o taip pat ir pats miš-
kas, buvo beveik nežengia-
mi — tikra žalčių karalystė.
Kad paversti jį dirbama že-
me reikėjo atlikti didelius
nusausinimo darbus ir eže-
ro lygį daugiau kaip vienu
metru nuleisti. Per tai eže-
ras pasidarė seklus ir negi-
lus, užaugo žolėms.

Sunkių žingsnių judėjo
Mamukas, svyravo į šalis ir
pasakojo man apie Užgirių,
o kai pasiekė bulvių lau-
ką ji apsidžiaugė, nes bul-
vės buvo apkaupos. Ji čia
ir atėjo patikrinti ar jos pa-
rėdimai buvo išpildyti. Tą
vasarą, neturint ūkvedžio,
Mamukas, pasitardama su
darbininkais ir panele Juli-
ja, tvarkė visus ūkio reika-
lus. Prezidentas buvo tik
stebėtojas.

Ramu buvo Užgirių lau-
kuos. Tartum pats Dievas
nesenai praėjo ir paliko juos
nustebusius, tyloj ir ramy-
bėj. Žiūrėjau tolumon. Ten
toli už ežero, kur dangus ir
miškas susitiko, spalvos
prarado kontrastą. O prieš
mus įkaitęs oras virpėjo
viršum žaliuojančių rugių.

Atsigrėžiau į Mamuką ir
paklausiau:

— O kas atsitiko su ka-
raliene?

— Kokia karalienė? —
nustebo Mamukas.

— Žalčių! Tamsta tik sa-
kei, kad anksčiau čia buvo
žalčių karalystė.

— O, Eglė, žalčių kara-
lienė, — nusišypsojo Mamu-
kas, — gal ji pasitraukė
anan ežero galan. Preziden-
tas tą ežero ir miško kampą
pavertė rezervatu. Per išti-
sus metus ten uždrausta
medžioti.

— Ar ne keista, Mamuk!
Karalienė dingo, bet dėl to
niekas nesijaudina. Kitą
(Nukelta į 12 ps.)

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga gimines, draugus, pažįstamus
ir visus esamus bei būsimuosius
klientus, o taip pat visus lietuvius
sveikina savininkai

LUZT'S PORK STORE, INC.

1055 Stuyvesant Ave., Union, N. J. 07083
MURdock 8-1373-4

Čia rasite vietos vokiečių gamybos rūkytų dešrų, kum-
pių ir kitų įvairių kiaulėnos rūkytos mėsos, be to, didelį
pasirinkimą šviežios mėsos. Taip pat importuotų rūkytų
dešrų, kumpių ir iš Vokietijos importuotų įvairiausių
delekatesų.

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga visus lietuvius ir savo klientus
sveikina

SUMMIT & ELIZABETH TRUST COMPANY

100 First St. New Jersey
Tel. 354-4000

Summit • New Providence • Elizabeth • Elizabethport

Geriausius sveikinimus ir linkėjimus
ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga visiems giminėms, bičiuliams bei
Elizabeth apylinkės lietuviams siunčia

ADOLFAS BRAŽINSKAS IR SŪNŪS

151 Second St.
Elizabeth, N. J. 07206
Tel. 352-3187 ir 352-7611

Merry Christmas and best wishes for
1978 to our relative, clients and
friends from

RED'S SHELL STATION

Brake Service — General Repairs

FAST AND PLEASANT SERVICE. LOW PRICES.

332 Second Street
Elizabeth, N. J.
Tel. 353-9707

KALĖDOS, 1978 M.

Nuoširdžiausiai sveikiname "Lietuvos Atsiminimų" radijo klausytojus bei rėmėjus, taip pat savo draugus ir pažįstamus. Stebuklingoji Betlėjaus Žvaigždė tenušviečia mūsų tėvų žemelei Lietuvai naują kelią į laisvę ir nepriklausomybę...

Prof. Dr. Jokubas ir Loreta STUKAI

1467 Force Dr.
Mountainside, N. J. 07092
Tel. (201) 232-5565

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga gimines, bičiulius, visus klientus

bei apylinkės lietuvius sveikina

GENOVAITĖ ir KAZYS TREČIOKAI

INSURANCE AND TRAVEL AGENCY

376 Mercer Avenue
Union, N. J. 07083
Tel. 687-4033

Elizabetho, N. J. ir apylinkių lietuvius,
savo bičiulius, gimines ir pažįstamus

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

proga sveikina

PETRAS ir BRONĖ LUKAI

531 Elizabeth Ave.
Elizabeth, N. J.

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga visus savo klientus, gimines ir
artimuosius bei Elizabetho lietuvius
sveikina

**JONAS VELIČKA
IR ŠEIMA**

TAVERNOS SAVININKAI

168 First St.
Elizabeth, N. J. 07206
Tel. 351-4840

MAMUKAS...

(Atkelta iš 11 psl.)

syk dings prezidentienė ir Užgirio sodyba sėdės rankas sudėjus. Man atrodo, Mamuk, kad tam reikia padaryti galą. Pirmai progai pasitaikius, kai tik atsiras laisvo laiko, aukštai aš iškelsiu savo bajadarės baltas bures ir pasileisiu per ežerą į kelionę rezervatan ieškodamas karalienės.

Stovėjau Užgirio laukuos, kai jie skendo vidurdienio saulėje, su Lietuvos prezidentiene, kalbėjau ir juokavau su ja lyg ji būtų man lygi. Stovėjo ji, klausėsi ir šypsojos. Nuostabi buvo Mamukas savo mokėjime nebūti prezidentiene ir užmiršti savo išmintą padėtį.

Tuo tarpu vasara, išsipuošusi ir kvepianti, nesusitodama ne valandėlei, tęsė savo kelionę. Ėjo ji per Užgirio laukus, žingsniais be garso ir nesigailėdama savo grožybių švaistė jas abiem rankom į visas puses.

**AIRCRAFT
MAINTENANCE**

Immediate openings
for A & P mechanics,
inspectors and super-
visors.

Send resume or apply at:

**TRANS CONTINENTAL
AIRLINES**

DETROIT WILLOW
RUN AIRPORT

YPSILANTI, MI 48197

Ph. 313-485-8770

Equal Opportunity Employer

**AUTOMATICS
ACME GRIDLEY
BROWN & SHARPE
SET UP OR. OPERATE**

Would you like to work with a progressive, growing company? There are a few job opportunities on our night shift for individuals who can set-up or operate multiple spindle automatic screw machines. Excellent hourly rate, incentive bonus, paid each week, and night shift premium. Overtime. Liberal fringe benefits, fully paid by the company including Blue Cross High Level Benefit Plan, life insurance, pension plan, paid vacation, paid holidays, jury duty pay, bereavement pay, work clothing, free coffee, etc. Experienced persons only need apply.

THE HANSEN MFG. CO.

4031 West 150 Street
Cleveland, Ohio 44135

MFG QUIC CONNECTIVE
COUPLINGS (49-50)

**Wanted 1st Class Skilled
DIE REPAIRMEN
DIE SET UP MEN**

Must be experienced in working with automotive type, high volume progressive dies and presses. 15-300 ton presses. Rapidly growing progressive metal stamping organization needs mature and responsible individuals. Top pay and excellent fringe benefits. 14 paid holidays. 5 days sick pay, two weeks vacation after first year. Clean, friendly work atmosphere. — Apply:

PERSONNEL OFFICE
**CLEVELAND METAL
PRODUCTS**
2019 CENTER STREET
CLEVELAND, OHIO (49-4)

MAINTENANCE MAN

WITH ELECTRICAL & TROUBLE
SHOOTING EXPERIENCE. AND
SHOULD BE FAMILAR WITH
METAL STAMPING PRESSES.

Rapidly growing progressive metal stamping organization needs mature and responsible individuals. Top pay and excellent fringe benefits. 14 paid holidays. Five days sick pay. 2 weeks vacation after first year. Clean, friendly work atmosphere. — Apply:

PERSONNEL OFFICE
**CLEVELAND METAL
PRODUCTS**
2019 CENTER STREET
CLEVELAND, OHIO (49-4)

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ

švenčių proga savo draugus ir

pažįstamus sveikina ir linki

malonių švenčių

**STELLA ir VYTAUTAS
ABRAIČIAI**

35 Courtney Place
Palm Coast, Florida 32037

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

proga savo gimines, bičiulius ir visus

Elizabetho apylinkės lietuvius

sveikina

**Dr. STASYS PETRAUSKAS
ir
RAJAUSKAITĖ-PETRAUSKIENĖ**

158 Park Pl.

Elizabeth, N. J.

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

proga gimines, draugus, prietelius ir

visus kurie yra mūsų vasarvietėje

atostogavę, o taip pat Elizabeth'o,

Asbury Park bei kitų apylinkių

lietuvius sveikina

PETRAS ir ONA LANIAI

Vasarvietės Asbury savininkai

515 Fourth Ave., Asbury Park, N. J.

Tel. 776-9783

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

švenčių proga savo gimines ir

draugus sveikina ir linki

malonių švenčių.

**VERUTĖ ir VINCAS
MISIŪNAI**

760 Rohway Ave.
Elizabeth, N. J.

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

proga, esamus ir būsimus klientus

sveikina

PETER GAIDIS
OWL LIQUEUR STORE

639 Newark Ave.

Elizabeth, N. J.

Tel. 352-3259

Užsakymai pristatomi be atski-
 ro primokėjimo.

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

proga giminės, bičiulius ir visus, kurie

valgo lietuvišką duoną ir Andrulio sūrį,

sveikina

TADEUSZ BACKIEL su šeima

131 Inslee Pl.

Elizabeth, N. J. 07206

Tel. 353-0970

Lietuviška kepykla

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

proga visus savo klientus, gimines ir

artimuosius bei Elizabetho lietuvius

sveikina

"For All Your Family Banking Needs"

HARMONIA

The Family Savings Bank

1 Union Square and 540 Morris Ave., Elizabeth, New Jersey
 Phone: 289-0800 • Member Federal Deposit Insurance Corporation

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

proga.

Savo gimines, draugus, ir visus

pažįstamus, apylinkės lietuvius

SVEIKINA

Albinas ir Natalija Subačiai

2 Pine Street, Cranford, N. J.

PRIEŠ 5 METUS MIRĖ DR. JUOZAS JURKŪNAS

Dr. Juozas Jurkūnas ir Lietuvoje ir išeivijoje buvo neeilinis lietuvis, dėlto jam mirus dažnai jo čia pasigendama ir prisimenama. Dėlto ir dabar, jo mirties penkerių metų sukakties proga, pravers pora jo gyvenimo ir veiklos apybraižų.

Dr. Juozas Jurkūnas buvo Vilniaus krašto lietuvis, gimęs 1904 m. Pašėvų km. Seinų apskr. Mokėsi Lazdijų gimnazijoje, o 1926 m. baigė suaugusiųjų gimnaziją Kaune, kur vėliau, Vytauto Didžiojo universitete, studijavo teisę. 1929 m. gavęs valstybinę stipendiją išvyko Belgijon, kur studijavo jūrų teisę ir tarptautinę prekybą, 1931 m. ten gavo dr. laipsnį iš jūros mokslų, apgindamas disertaciją "Klaipėdos uosto juridinis statusas". Grįžęs iš Belgijos — atliko karinę prievolę 1938 m. baigdamas karo mokyklą aspirantu. Neužilgo persikėlė Klaipėdon, kur 1935 m. buvo paskirtas pirmuoju Lietuvos jūrininkystės inspektorium, o 1936 m. taip pat ir Klaipėdos uosto valdybos jurinskonsultu. 1938 m. atsisakęs tų pareigų — perėjo dirbti Užsienių Reikalų Ministerijos žinybon, buvo paskirtas Lietuvos Pasiuntinybės Estijoje sekretorium, kur išbuvo iki kol 1940 m. artėjant rusų okupacijai, iš ten reikėjo trauktis į Vakarų, ko eigoje atsidūrė Vokietijoje, Lietuvos Pasiuntinybėje Berlyne,

Nuo pat jaunystės dienų, dar gimnazistų būdamas, J. Jurkūnas ėmėsi visuomeninio darbo. 1921 m. jis jau buvo aktyvus Seinams vaduoti sąjungoje, kuri vėliau įsijungė į Vilniui Vaduoti sąjungą. Kaune jis buvo Neo-Lithuania filisteris, o studijuodamas Briuselyje — Lietuvių Studentų Sąjungos pirmininku. Kaune ir Klaipėdoje buvo labai aktyvus Tautininkų Sąjungos veikėjas. Klaipėdoje, be to, aktyviai veikė jūrinio sporto organizavimo srityje, ypačiai jo didelis įnašas organizuojant dideles ir iškilmingas Jūrų Dianas.

Iš Vokietijos 1949 m. dr. Juozas Jurkūnas atvyko Amerikon, pradžioje įsikūrė New Yorko valstijoje (Stanforde), ten vedė Reginą Kašelionienę. 1956 m. persikėlė Kalifornijon ir čia įsikūrė pradžioje Los Angeles mieste, vėliau persikėlė Lomiton — apie 20 mylių į pietus nuo Los Angeles. Kalifornijoje tuoj įsijungė į lietuviškąją veiklą Los Angeles, ypačiai aktyviai reiškėsi Tautinės Sąjungos ir Tautinių Namų veikloje, o be to ir Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkės bei Vakarų Apygardos veikloje — valdybose. Padėjo kur reikėjo ir galėjo jūrų skautams ir kitoms vietos

1971 m. Tautinės S-gos Los Angeles skyriaus valdyba. Iš kairės: inž. A. Mažeika — dabartinis Tautinės S-gos pirmininkas, dr. Juozas Jurkūnas — tada buvęs skyriaus pirmininku ir Br. Dūda — dabartinis Tautinės S-gos vicepirmininkas.

L. Kanto nuotr.

organizacijoms, kurios tik buvo reikalingos jo paramos ir patarimo — kai į jį buvo kreipiamasi. Artimai bendradarbiavo su Lietuvių Fronto Bičiulių sambūriu. Skaitė daug lietuviškos spaudos, pirkė daug lietuviškų knygų. Buvo didelis tolerantas, nes šaltai mokėjo svarstyti ir apspręsti kitokių pažiūrų veikėjų pasiakymus, nors pats asmeniškai laikėsi griežtai savojo nusistatymo, niekada ir niekur nuo jo nenukrypdamas. Niekada neužgavdavo kitaip galvojančių, visada diplomatiškai rasdamas bet kokiose svarstybose ar pobūviuose, nes savo geru nusiteikimu ir tolerantingumu įsigijo labai daug naujų draugų, kurie ir da-

bar, po penkerių metų, jam iškeliavus amžinybėn, prisimena su pagarba ir apgalvestavimu, kad jo jau nėra gyvųjų tarpe.

Žiaurios vėžio ligos pakirstas dr. Juozas Jurkūnas mirė 1973 m. gruodžio mėn. 17 d. Harbor City, netoli nuo Lomitos — kur gyveno) ligoninėje, iš kur, per šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčią Los Angeles, gruodžio mėn. 22 d. palaidotas šv. Kryžiaus kapuose Culver City (Los Angeles priemiestis), kur jau amžinai ilsisi nemažas skaičius lietuvių. Pacifiko vandenyno bangos skalauja krantus — kuriuose amžinai ilsisi taurus lietuvis, didelis patriotas dr. Juozas Jurkūnas.

Vl. Bakūnas

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

proga

savo bendradarbius, klientus gimines

ir visus apylinkės lietuvius sveikina

**K. C. MEDICAL
 SERVICE INC.**

SAVININKAS

Kęstutis P. Mikaitis ir šeima

1040 Elizabeth Ave.

Elizabeth, N. J.

Tel. 289-7418

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

PROGA, SAVO GIMINES, DRAUGUS IR

PAŽIŪSTAMUS SVEIKINA IR LINKI

MALONIŲ ŠVENČIŲ.

**REGINA ir VALENTINAS
 MELINIAI.**

13 Fawn Drive, Matawan, N. J.

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ PROGA SAVO
 KLIENTUS, GIMINES, BIČIULIUS BEI
 ELIZABETH'O LIETUVIUS SVEIKINA

ALGEN PAINT CO.

MURALO—TRAD MARK PAINTS
 ENAMELS—VARNISHES
 WALLPAPERS AND VYNELS

639 Elizabeth Ave.

EL 2-1759

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

NAUJAS KLEBONAS

Šv. Antano parapijos klebonu paskirtas kun. Alfonsas Babonas ir pareigas pradės eiti 1979 m. sausio 4 d. Senasis klebonas kun. Kazimieras Simaitis praleidęs atostogas žadąs apsigyventi klebonijoje ir savaitgaliais patarnauti naujam klebonui.

MIRĖ

Lapkričio 25 d. atsiskyrė su šiuo pasauliu visuomenininkas ir ilgą laiką buvęs lietuviškos radijo valandėlės "Lietuviškos Melodijos" vedėjas Rapolas Juozas Valatka sulaukęs 62 metų. R. J. Valatka buvo gimęs Pennsylvanijoje, Amerikoje, be su visa siela ir širdimi pamilęs Lietuvą ir lietuvius. Dalyvavo lietuvių organizacijose ir kai kuriose jų ir ne pirmininkavo. O kas svarbiausia tai jo balsas, kuris ilgus metus skambėjo radijo bangomis, talkininkaujant jo žmonai Onutei.

Atsisveikinimas įvyko lapkričio 27 d. C. R. Stepnausko laidotuvių namuose. Lapkričio 28 d. po atlaikytų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje buvo nulydėtas į

Holy Sepulchre kapines amžinam poilsiui.

Nuliūdime liko žmona Onutė ir sūnus R. Valatka jr.

PRATĖSĖ PRENUMERATA

Stasys Bartkus per Dirvos bendradarbį Antaną Grinių pratęsė metams prenumeratą ir paskyrė auką \$2.00.

BENDROS KŪČIOS

Jūrų šaulių "Švyturio" kuopos šaulės tradicines bendras kūčias ruošia šeštadienį, gruodžio 23 d. 7 v. v. šv. Antano parapijos kavinėje. Norintieji kūčiose dalyvauti registruojasi pas moterų sekcijos vadovę Angelę Šukienę tel. 382-5730.

METINIS SUSIRINKIMAS

Jūrų šaulių "Švyturio" kuopos svarbus, kas du metai šaukiamas, susirinkimas įvyks 1979 m. sausio 7 d. 12 val. (tuojau po mišių) šv.

Antano parapijos kavinėje.

Susirinkime bus renkama dviems metams nauja kuopos valdyba. Susirinkimas svarbus ir visi kuopos nariai kviečiami jame dalyvauti.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Dariaus-Girėno klubo svetainėje rengiamas Naujų Metų sutikimas. Užkandos ir įvairūs gėrimai. Pradžią gruodžio 31 d., sekmadienį 9 val. vakare. Vietos užsakomos klubo svetainėje telef. 894-9775. Įėjimas veltui.

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES
Rural 42 bed Acute care Osteopathic Hospital.
FOR 3-11 & 11-7 SHIFT.
Competitive salaries, shift differential, charge pay and moving allowance. Liberal personnel policies & fringe benefits. Apply call or write to: VERA SHY RIN, asst. Director of SHERIDAN COMMUNITY HOSPITAL
301 NORTH MAIN ST.
SHERIDAN, MICH. 48884
517-291-3261 (49-11)

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED EXTRUSION OPERATORS DIE MAKERS
Experienced PVC extrusion operators & die makers to work in Tampa, Fla., the land of sunshine & health. Good wages-good benefits-good security. PAN AMERICAN PLASTICS CO.
2835 Overpass Rd.
Tampa, Fla. 33619
813-623-2461 (44-2)

WANTED 1ST CLASS SKILLED

TOOL MAKERS

Jig and fixture experience. Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. TOP RATES, SUPER BENEFITS. Dental, prescriptions, and more. Permanent positions. (Not A Job Shop).

MACHINING ENTERPRISES

41135 IRWIN,
MT. CLEMENS, MICH. 48043
313-468-5711 (49-4)

MACHINE REPAIR

Industry leader has immediate opening for person capable of machine tool repair. 8 years in the trade are needed to qualify for a UAW journeyman's card. Company paid benefits: insurance with prescription drugs, dental, master medical coverage, pension, 14 holidays, many others. Plant is located in a small town environment convenient to recreation and shopping areas.

APPLY IN PERSON OR CALL
616-945-2441 between
8 a.m. and 4 p.m.

**E. W. BLISS DIVISION
GULF & WESTERN MFG. CO.**
1004 E. STATE STREET
HASTINGS, MICHIGAN 49058

An equal opportunity employer m/f (49-2)

Opportunity for Experienced

or
1st Class Skilled

**BRIDGEPORT
OPERATORS**

LATHE HANDS

SURFACE GRINDERS

Experienced, Semi-experienced. Excellent working conditions. Good benefits, plenty of overtime. Apply at:

L. P. C.

25907 Trowbridge

Inkster, Michigan 48111

(49-51)

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ
proga sveikina savo mielus klientus

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

Vidaus ir užsienio kelionių agentūra, kuri jau nuo 1960 metų sėkmingai organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

393 WEST BROADWAY, P. O. BOX 116
SOUTH BOSTON, MASS. 02127
TELEFONAS: (617) 268-8764

Aldona ADOMONIENĖ ir Albina RUDZIŪNIENĖ

Įvyniokite savo šventinius pirkinius.

Naudokite savo Cleveland Trust Visa® kredito kortelę kad šventiniai linkėjimai virstų šventinėmis dovanomis, Jūsų Visa tinkama kortelėms ir saldainiams, dovanoms ir žibėsiui, krautuvėse visame Clevelande ir pasaulyje.

Jeigu jums reikalinga skubomis grynų pinigų paskutinės minutės pirkiniams, naudokite savo Cleveland Trust Visa gauti tai artimiausiame banko skyriuje.

Švenčių sezonas tesujuda jums su Cleveland Trust Visa.

CLEVELAND TRUST

**WANTED JOURNEYMEN
OR 1ST CLASS SKILLED
MUST BE EXPERIENCED ON
AUTO. SREW MACHINE
CONES**

and have job shop experience. Be able to set up work blue prints & close tolerance. Full time & fringe benefits.

BOEHM SCREW PRODUCTS

7100 W. JEFFERSON
DETROIT, MICH. 48209
313-843-2242 for appt. (49-2)

SUPERVISOR

Stamping and assembly. Should have minimum of 3 years experience with progressive dies and set up. Associated with a production job shop for automotive parts. Experience should also be in a union shop background. Excellent salary, over-time pay and benefits for right person. Apply MIDWAY PRODUCTS CORP., 523 Detroit Ave., Monroe, Mich. 313-241-7242. An Equal Opportunity Employer (46-8)

Wanted Experienced

WORKING FOREMAN

Must be able to set up and operate Brown & Sharp Automatic Screw Machines

FOR 2ND SHIFT.

For a growing progressive company, in a quite growing community. With summer & winter sports. Excellent hourly rate. Nite Shift premium. Paid Holidays and Year End Bonus. Over-time. Apply call or write to:

AUTOMATIC PARTS, INC.

433 Springmill St.
Mansfield, Ohio 44901

(44-50)

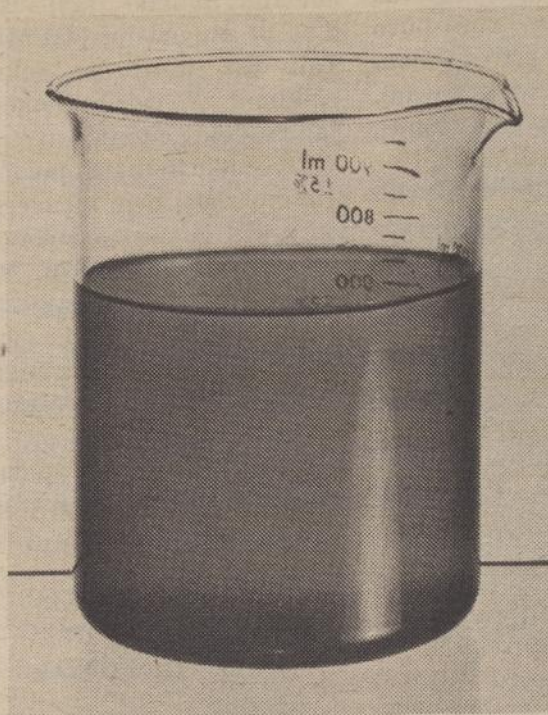
**Wanted Journeymen or
1st class skilled
TOOL MAKERS
BRIDGEPORT
OPERATORS**

Must be able to set up work from blueprints and close tolerance. Also needed Tool Makers Helpers

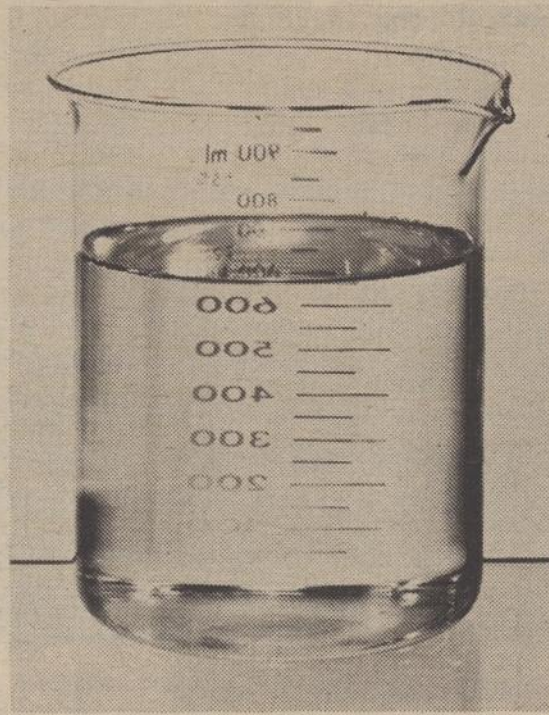
**MIDDLEL TOOL AND
MACHINE CO.**

456 Oliver, Troy, Mich.
48084 Tel. (313) 362-1750

(46-52)

Neretuota nuotrauka vandens paimto iš Cuyahogos upės.

Neretuota nuotrauka vandens grąžinamo į Cuyahogos upę.

IS TIKRO, VANDUO KURĮ MES GRAŽINAME Į UPE YRA ŠVARESNIŠ UŽ TĄ KURĮ PAIMAME.

Negalima pagaminti plieno be vandens. Tai pagrindinė priemonė naudojama įrengimų atvėsinimui, kuriuos naudojame plieno gaminiui.

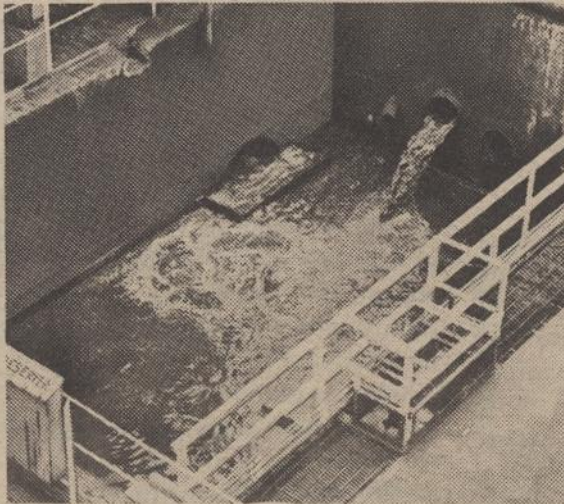
Rolling mill kočioja karšto plieno gabalus į plokštes ar gabalus prie 2100°F temperatūros

Šis Rolling mill kočioja karštus plieno gabalus perleisdamas pirmyn ir atgal tarp masyvių kočelių, kol nesuplojama į plokštes.

Šis procesas reikalauja didelio karščio ir daug jėgos ir daug vandens, kad išlaikyti įrengimą vėsiu.

Cuyahoga upė mums yra labai svarbi.

Vien tik šitoje gamykloje Republic Steel sunaudoja kasdien 38 milijonus galionus vandens iš Cuyahoga upės.

Vanduo panaudotas rolling mill surenkamas į baseiną prieš valymą.

Po to kai vanduo yra panaudotas, jis siunčiamas į vandens valymo baseiną, kur beveik visas nešvarumas (metalo liekanos, upės atmatos, alyva) yra pašalinamas.

Pirma, vanduo yra pumpuojamas į valymo tanką, kur nešvarumai nuskandinami ir alyva bei riebalai nugrėbiami iš viršaus.

Tada vanduo yra filtruojamas per gilią smėlio juostą. Priemaišos, kurios pasilieka, išvežamos žemės išlyginimui. Tai sudaro kasdien apie 40 tonų.

Mums pabaigus vanduo yra švaresnis negu buvo anksčiau.

Dalis vandens vėl panaudojama. Likusis grąžinamas į Cuyahogą upę švaresnis negu buvo anksčiau.

Iš tikrųjų, vanduo kurį mes grąžiname atgal yra pakankamai švarus naudojimui.

Mums pabaigus vanduo yra švaresnis negu buvo anksčiau.

Republic's \$8.5 milijono vertės plieno įmonės vandens valymo įrengimas yra tikrai vienas iš šešių mūsų Clevelando distrikte. Bendra išleista suma visai vandens valymo sistemai yra \$71.5 milijono. Tai yra beveik 3 kartus daugiau negu kaina naujo State Office Building Clevelande pastatymo.

Mes dirbame, kad Clevelandas būtų geresnė vieta gyventi.

Republicsteel

■ Chicagos lietuviai

Antanas Juodvalkis

POSĖDŽIAVO VLIKO SEIMAS

VLIKO seimas įvyko 1978 m. gruodžio 9-10 d.d. Pic-Congress Hotel, Chicagoje. Seimui rengti buvo sudarytas komitetas atlikęs visus paruošiamuosius darbus.

Seimą pasveikino komiteto pirm. Pranas Povilaitis ir tolimesnį vadovavimą perdavė VLIKO pirm. dr. Kęstučiui Valiūnui.

Sugiedotas Lietuvos himnas. Maldą sukalbėjo vysk. Vincentas Brizgys. Į prezidiumą pakviesti: pirmininku Raulinaitis, vicepirmininku Jonas Jurkūnas, sekretoriais D. Vėbraitė ir J. Baužis. Mandatų komisiją sudarė: J. Bražėnas, K. Bobelis ir Augaitis. Nutarimų komisijon buvo paprašyti grupių vadovai deleguoti po vieną narį (šeštadienio posėdyje sudėtis nebuvo paskelbta ir liko nežinoma, kokie asmenys ją sudarė).

Kadangi Tomas Venclova turėjo išvykti į Europą, tai jo paskaita buvo atkelta iš popietinio posėdžio ir skaityta prieš sveikinimus. T. Venclovos paskaita buvo įdomi — apie žmogaus teisių padėtį okupuotoje Lietuvoje. Šioje paskaitoje T. Venclova išryškino disidentų judėjimą ok. Lietuvoje ir kitose sovietinės respublikose. Paskaita buvo realistiškesnė, įtikinanti ir sklandžiai perskaityta. Po paskaitos diskusijų nebuvo, nes prelegentas išskubėjo į lėktuvą.

Po T. Venclovos paskaitos buvo grįžta prie darbotvarkės vykdymo.

Sveikino visa eilė organizacijų: garbės konsulė J. Daužvardienė, PLB pirm. V. Kamantas, BALFo pirm. M. Rudienė ir ALTos sekr. kun. S. Stašys. Pirmininkaujantis perskaitė sveikinimus raštu ir, atrodė, kad sveikinimai baigti, bet iš vietų pareiškus norą, sveikinimai buvo tęsiami. Dar žodžiu sveikino: SLA vardu Mikužiūtė, Kanados LB pirm. J. Simanavičius, JAV LB vardu — švietimo Tarybos pirm. Br. Juodelis,

PLJS atstovė D. Juozapavičiūtė, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirm. M. Samatienė, Veteranų Karių Ramovės ir RLB vardu Juškevičius ir šaulių s-gos tremtyje pirm. K. Milko-vaitis. Raštu sveikino dipl. šefas St. Lozoraitis ir įvairiuose kraštuose esantieji diplomatai (8).

VLIKO Tarybos pirmininko P. Ališausko pranešimą, jam nedalyvaujant, perskaitė St. Žadeikis. VLIKO valdybos pranešimą padarė pirm. dr. K. Valiūnas. Jo pranešimas buvo ilgas (21 pusl.), nuoseklus ir apėmė šias darbo sritis: tarptautinį atstovavimą, Pasaulinę Pabaltiečių Santalką, politinius ir teisinius reikalus, visuomeninius reikalus, informaciją, jaunimą, ateities perspektyvą. Taip pat davė trijų metų valdybos kaden-cijos darbų apžvalgą.

Po šių pranešimų buvo diskusijos, bet atėjus pietų pertraukos laikui, jos buvo pertrauktos, o po pietų neatsirado norinčių kalbėti.

Mandatų komisija pranešė, kad seime dalyvauja 45 atstovai, 6 valdybos ir 3 Tautos Fondo nariai.

Po šio pranešimo įvyko nenumatyta staigmena. P. Žumbakis pareikalavo uždaro seimo posėdžio tuoj po Tautos Fondo pranešimų, o jį parėmė kiti keli atstovai. Pirmininkaujantis nieko nepaiškindamas perskaitė statuto 25 str. ir reikalavimą patenkino.

Tautos Fondo pranešimus padarė Tarybos pirm. Giedraitis, Kanados atstovybės pirm. J. Vaičieliūnas ir Toronto atstovybės pirm. A. Firavičius. J. Vaičieliūnas įteikė Kanadoje suaukotus laisvinimo reikalams 36,000 dol. Kanada suaukojo beveik 50% visų laisvinimo reikalams surenkamų pinigų. Vien tik Toronto atstovybė šiais metais surinko 22,500 dol., o per paskutinius 7 metus 114,300 dol. VLIKO metinės sąmatos siekia 74,000 dol. Tautos Fondo Kanados atstovybės darbuotojams visi seimo da-

lyviai nuoširdžiai paplojo.

Po šių pranešimų visus svečius ir spaudos atstovus iš salės išprašė, nors buvo prašoma leisti pirma išklausti dr. Br. Nemicko paskaitos, o po jos posėdžiauti, kad ir per visą naktį. Į tą pasiūlymą nebuvo atsižvelgta ir priimtos darbotvarkės vykdymas buvo nutrauktas.

Neteko nugirsti kiek svečių buvo užsiregistravusių bet visos susstatytos kėdės (150) buvo užimtos ir vienas kietas gale salės stoviniavo. Priešpietiniame posėdyje dalyvavo apie 150 žmonių, tad bemaž visus du trečdalius sudarė svečiai.

V. KLEIZA LANKĖSI EUROPOJE

PLB valdybos vykdomasis vicepirm. Vaclovas Kleiza š. m. lapkričio 17-27 d.d. lankėsi Europoje ir susipažino su tenykščiu lietuvių gyvenimu ir rūpesčiais.

Buvo sustojęs Anglijoje, Italijoje ir Vokietijoje. Susitikio su tų kraštų lietuvių vadovais, kalbėjo per Vatikano radiją, buvo priimtas popiežiaus, tarėsi su dipl. šefu St. Lozoraičiu ir kt.

Pagrindinis susitikimas įvyko lapkričio 25 d. Vasario 16 gimnazijoje, kur susirinko Kraštų pirmininkai: D. Britanijos — St. Kasparas, Belgijos — S. Baltus, Šveicarijos — dr. A. Kušlys, Prancūzijos — kun. J. Petrošius ir V. Vokietijos — J. Sabas. Buvo pageidauta tokių susitikimų daryti bent kartą metuose.

Atskirai ir kartu posėdžiavo PLJS bei kongreso ruošos komitetai. Čia dalyvavo iš Kanados atskridusios PLJ S-gos pirm. G. Juozapavičiūtė ir vicepirm. J. Šeškutė. Aptarti, peržiūrėti ir patikslinti IV-jo PLJ kongreso ruošos darbai, programos, sąmatos ir t.t.

Tarp jaunimo ir Kraštų bendruomenių valdybų bendradarbiavimas yra geras ir vieni kitiems padeda.

Būdamas gimnazijoje, susitikio su vadovais ir apžiūrėjo patalpas. Šiuo metu yra 59 mokiniai, kurių 19 iš užjūrio. Gimnazijai trūksta lietuviškų kultūrinių vertybių: paveikslų, spaudos ir kt. Veikia liet. knygų knygynėlis.

V. Kleizos ir G. Juozapavičiūtės su J. Šeškute kelionė naudinga daugeliu atžvilgių, nes užsimezgė asmeninis kontaktas ir daug kongresinių reikalų buvo sutvarkyta.

PLB valdybos posėdis įvyko š. m. gruodžio 10 d. Chicagoje, savo būstinėje. Jame dalyvavo, be nuolatinųjų valdybos narių, ir svečiai iš Kanados — LB krašto valdybos pirm. J. Simanavičius ir PLJS pirm. G. Juozapavičiūtė. Daugiausiai laiko skirta IV PLJ kongreso reikalams: programų, dalyvių ir sąmatos patikslinimui.

Finansų komiteto pirm. dr. A. Paulius pranešė, kad loterijai bilietai atspausdinti ir pradėti platinti. Taip pat pasiruošta aukų rinkimui. Pirmosios aukos jau pradėjo plaukti.

"Pasaulio lietuvių" jau išėjo lapkričio mėn. numeris, o gruodžio — atiduotas spaustuvei. Nuo 1979 m. sausio 1 d. PL prenumerata pakeliama iki 6 dol. mėtamams, nes labai pabrango spaudos darbas, medžiaga, paštas.

"Pasaulio Lietuvių" redaguoja du Romai: Kasparas ir Sakadolskis.

KALĖDŲ SENELIS PRISIMINĖ IR LIETUVIŲ FONDA

Artėjančių švenčių proga, Lietuvių Fondo vadovybė pasveikino narius ir palinkėjo džiaugsmingų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų.

Atsiliepdami į sveikinimą, kai kurie nariai papildė savo įnašus ir Lietuvių Fondo praturtino 10,000 dol. suma. Kalėdų senelis surado ir 9 naujus narius.

Lietuvių Fondo įgaliotinis Juno Beach, Fla., apylinkei Martynas Jokūbaitis,

dėl sunegalavimo, pasitraukė iš šių garbingų pareigų. Nauja įgaliotinė sutiko būti visuo-omenininkė Veronika Aušrotienė. Lietuvių Fondas dėkoja M. Jokūbaičiui už atliktą talką, o V. Aušrotienei linki sėkmingo darbo.

Pradžią yra labai sėkminga, nes Kalėdų senelis per V. Aušrotienę atsiuntė 2000 dol. Tai pirmieji tūkstantininkai Kalėdų sveikinimo proga. Jie yra broliai Kęstutis ir Algis Jokūbaičiai, pasitraukusio LF įgaliotinio Martyno Jokūbaitio sūnūs.

V. Aušrotienė savo laiške džiaugiasi, kad jaunieji profesionalai pradeda jungtis į lietuviškos veiklos barus ir plačiau atidaro savo pinigines.

Jaunųjų Jokūbaičių įnašai tegu bus pavyzdžiu visiems lietuviams, nes senoji karta išauginusi milijoninį fondą, išlaikiusi Lietuvos laisvinimo veiksmus, švietimą ir kultūrą, pradeda pavargti ir laukia didesnės jaunųjų talkos.

Lietuvių Fondo Tarybos pirm. dr. G. Balukas ir valdybos pirm., Fondo pradininkas dr. A. Razma nuoširdžiai dėkoja visiems rėmėjams ir talkininkams.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

PUIKIAUSIUS KAILIUS

rasite tik pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Telefonai:
krautuvės: (312) 263-5826
namų: (312) 677-8489

185 N. Wabash Ave.
Chicago, Ill. 60601
Antrame aukšte.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linki bičiuliams ir pažįstamiems

Elena, Kęstutis ir Kazimieras
P o c i a i

Beverly Shores, Ind.

Chicagoje

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

Sutikimą ruošia Korp! Neo-Lithuania ir Lietuvių Tautiniai Namai š. m. gruodžio 31 d. Tautinių Namų salėje, 6422 So Kedzie Ave., Chicago, Ill.

Pradžią 8:30 val. vak. Šilta vakarienė, šampanas, gėrimai, šokiai.

Iėjimo auka 15 dol., studentams 10 dol.

Registruotis ir pinigus sumokėti iki š. m. gruodžio 26 d. paš Br. Kasakaitį, tel. 778-7707 (7150 So. Spaulding) ar A. Juodvalkį, telef. 925-0035 (6620 So. Rockwell).

Prašome paskubėti, nes vietų skaičius ribotas, o ir jų nedaug belikę.

SPAUDOS BALIUS

Lietuvių žurnalistų s-gos Daužvardžio Fondo valdyba, Chicagoje, rengia tradicinį spaudos balių.

Balius įvyks 1979 m. sausio 27 d. 7 val. vak. puošnioje Martinique salėje 2500 W. 94th Place, Evergreen Park.

Programoje jauniems spaudos bendradarbiams premijų įteikimas ir meninė dalis, išpildoma solistų Nerijos Linkevičiūtės ir Bernardo Prapuolenio.

Iėjimo auka 17.50 dol. asmeniui, įskaitant ir gėrimus. Iki Naujų Metų bilietai gaunami Paramoje pas Jurgį Janušaitį, o vėliau pas A. Juodvalkį, telef. 925-0035 (6620 So. Rockwell, Chicago, Ill. 60629) ir visus valdybos narius.

Šokiams gros neolituany orkestras, vad. A. Modesto. Visi kviečiami dalyvauti ir kvietimus įsigyti iš anksto.

Spaudos balius yra šaukiausias balius.

• **Bendros Kūčios** ir šiais metais, kaip jau kelis metus anksčiau rengiamos Chicago lietuvių tautiniuose namuose (6422 South Kedzie Ave.), sekmadienį, gruodžio 24 d. 5 val. vak.

I šias bendras Kūčias kviečiami visi lietuviai. Moka 7 dol. asm. Prašoma registruotis iš anksto telef. 778-7707 pas LTN šeimininką Bronių Kasakaitį.

CHICAGIŠKIAI VYČIAI JAU DIRBA

Ateinančią vasarą Chicagoje įvyks 66-tasis Lietuvos vyčių seimas. Chicago vyčiai jau planuoja, posėdžiauja, rūpinasi. Negali juk laukti paskutinės valandos. Darbo yra begalės.

Brighton bei Marquette Parkų Chicagoje lietuviai pajus vyčių antplūdį tomis seimo dienomis. Marquette Parko parapijos salėje bus meno paroda ir meninė programa. Brighton Parke bus havajietiški šokiai Vyčių

salėje. Sekmadienį Marquette Parko bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos.

Privažiuos daug ir jaunųjų vyčių. Aplankys jie Mokslų ir Pramonės muziejų. Turės maudymosi popietę. Visur bus globojami vyresniųjų.

Ne tik linksminsis ir melstis suvažiuos vyčiai. Keturias dienas jie posėdžiaus ir klausysis paskaitų.

Chicago vyčiai dabar sunkiai dirba. Užtat seimas bus gražus ir prasmingas. Prieš devynerius metus buvo vyčių seimas Chicagoje. Ar nebuvo jis gražus? Šis bus dar puikesnis.

E. Pakalniškienė

Wanted Journeymen or 1st Class Skilled MACHINE REPAIRMEN AND INDUSTRIAL ELECTRICIANS

Minimum 3 years experience working in forging plant. Rotating shift work. \$8.67 per hour, including C.O.L.A. Excellent fringe benefits.

REPLY TO:
**GREAT LAKES FORGING
(1974) LTD.**

1590 MATTHEW BRADY BLVD.
WINDSOR, ONTARIO, CANADA
(416) 251-1111

MILLWRIGHT MECHANIC
Journeyman, Experienced Welder, able to run lathe, milling machine, some hydraulic experience, 4 years in machine repair required.

**MINNESOTA MINING
& MFG. CO. (3M)**

WAYNE, MICHIGAN 48184

313-565-2700

Equal Opportunity Employer (50-2)

FISHER BODY PONTIAC PLANT

Journeymen:

DIE TRYOUT — TOGGLE PRESS

APPLY IN PERSON

Monday through Friday

8 a.m. — 3p.m.

FISHER BODY

900 Baldwin Ave.
Pontiac, Michigan

An Equal Opportunity Employer M/F (50-2)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Kopyčios

Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600

Tel. 737-8601

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio įvykusio Senųjų Tarybos suvažiavime Clevelande buvo aptarti organizaciniai, spaudos, knygų leidimo reikalai, taip pat kalbėta Lietuvos laisvės kovos klausimais. Reikšta mintis, jog visi turi eiti vieningu keliu, kad stipresni būtum kovoje prieš marksistinį komunizmą. Nuotraukoje dalis suvažiavimo dalyvių ir svečių Jokūbaitių sodyboje: iš kairės pirm. eilėje — Br. Macianskas, S. Kaulėnienė, Bertulienė, K. Dirkis, O. Jokūbaitienė, R. Skavičienė, D. Gatautienė, K. Oželis, L. Tamošaitis, antroje eilėje: K. Tautkus, A. Bertulis, M. Blynas, V. Šimkus, J. Skavičius, Vyt. Jokūbaitis.

L. Tamošaičio nuotr.

Wanted Journeymen

or

1st Class Skilled

MAINTENANCE

MECHANIC/MILLWRIGHT

PIPERFITTER

ELECTRICIANS

1st Class, minimum 5 years work experience. Experience required in repair and general maintenance work. Liberal fringe benefits, day shift. Call:

313-285-9200, Ext. 355

PENNWALT CORP.

Equal Opportunity Employer (49-51)

LIVE IN HOUSEKEEPER — COMPANION FOR ELDERLY LADY — FLORIDA JANUARY THRU APRIL. BLUE CROSS BENEFITS. MUST SPEAK ENGLISH (313) 776-3100, EXT. 74, 9 AM TO 5 PM OR (313) 886-7600 EVENINGS. (44-51)

WANTED JOURNEYMEN DIE REPAIRMEN

Able to set up work from blue prints & close tolerance. Also ALL AROUND GENERAL MAINTENANCE MAN with experience in stamping plant. Overtime pay and benefits for right person. Apply MIDWAY PRODUCTS CORP., 523 Detroit Ave., Monroe, La. 70462. (46-8)

An Equal Opportunity Employer (46-8)

PADĖKA

Reiškiame nuoširdžiausią padėką ALT S-gos Clevelando skyriaus valdybai, Žalgirio šaulių kuopos valdybai ir LKV S-gos Ramovė skyriaus valdybai.

Mūsų nuoširdžiausia padėka ALT S-gos Clevelando skyriaus pirm. K. Karaliui ir poniai, taip pat nepailstamai skyriaus sekr. Eugenijai Maslauskienei už lapkričio 25 d. suruoštas mums taip gražias išleistuves, mums persikeliant gyventi Floridą.

Ačiū ponioms suruošusioms taip gražias ir turtinigas vaises: p.p. Karalienei, O. Palubinskienei, S. Gedgaudienei, E. Maslauskienei, O. Cijunskienei.

Ačiū visiems svečiams savo atsilankymu mus pagerbusiems, p. Karaliui ir virš minėtų organizacijų vadovams.

Mūsų nuoširdžiausias ačiū.

LINAS ir APOLINA STAŠKŪNAI

Major expansions in plastic operation at
PLEXPRO PLASTICS at MIDDLEFIELD, O.
has created the following growth opportunities
for dynamic, aggressive professionals.

INJECTION MOLDING SUPVR.

Immediate opening for exp. supervisor for injection molding department with a minimum of 5 yrs. exp. in mold and machine set up, production and maintenance of injection molders and equipment. Materials utilized: styrene, high impact styrene and polypropylene. A degree or technical background is desirable but not mandatory.

PLASTIC EXTRUSION SUPVR.

Immediate opening for exp. supervisor for our plastic extrusion department with a minimum of 5 yrs. exp. in mold and machine set up, production and maintenance of extrusion with flexible and rigid PVC, additional exp. using polyethylene, polypropylene and polystyrene. Degree is desirable but not mandatory.

PRODUCTION SUPVR.

Immediate opening for exp. supervisor in metal stamping and production assembly. Must be able to lead and motivate people. Minimum 5 yrs. exp., degree desirable but not mandatory. Salary commensurate with exp. and very competitive. Excellent fringe benefits. Advancement opportunities. Send response to:

PLEXPRO PLASTICS

15843 Old State Rd., Middlefield, O. 44062
Attn: Peter Havek

MACHINISTS

JOURNEYMEN or 1st CLASS MACHINISTS

- Horizontal Boring Mills
- Engine Lathes
- Vertical Boring Mills

MUST BE ABLE SET UP WORK FROM BLUE PRINTS & CLOSE TOLERANCE.

OPPORTUNITIES YOU WANT — AND A PRIME
HOUSTON — AREA LOCATION! WITH YEAR
ROUND TEMPERATE CLIMATE!

The Baylor Company, a leader in designing and manufacturing equipment for the petroleum and mining industries, has immediate openings at our Houston-area plant for machinists experienced in any of the above areas.

Our facility is located in Sugar Land, just minutes from Houston, and provides excellent working conditions (air-conditioned shops). Baylor offers competitive benefits, TOP WAGE RATES, and night shift differential up to \$.75 per hour.

Apply call or write to Personnel Manager

(713) 494-6111
500 Industrial Road
Sugar Land, Texas 77478

We Are An Equal Opportunity Employer M/F

(49-1)

Popietė su Jonu Kelečium

Apylinkės lietuvių gruodžio 10 d. subūrė dailius žodis į Dievo Motinos Nuolatinės Pagelbos parapijos rengtą kultūrinę popietę su Jonu Kelečium.

Menininką pristatė poetas Balys Auginas. Pristatydamas minėjo žodį, kuris įvairiausiais aspektais pasiekia žmogaus ausį. Vienu atveju žodis švelnus, kaip motinos pabučiavimas, kitu atveju suktas, dviveidiškas, kaip diplomato, o aktorius žodis atveria kito žmogaus išgyvenimus, jo gražųjį pasaulį bei dvasios gelmes.

Po labai vykusio ir taiklaus pristatymo scenoje pasirodė aktorius Jonas Kelečius. Čia jis prieš žiūrovų akis iš prietemos išplaukia kaip žilas senukas Samuel Backett klasikoje 'Paskutinis Krappo įrašas'. Giliu įsijautimu aktorius čia išgyvena žmogaus nerimą, nepastovumą ir beprasmiškumą pilkajame pasaulyje. Gili psichologinė išraiška įtraukia ir žiūrovus į jo pasaulį ir verčia visą salę gyventi ta pačia mintimi.

Toliau programoje sekė Pulgio Andriušio 'Neileido'. Tai giedresnis kūrinys, kurį aktorius atliko gražia aukštaičių tarme. Salėje buvo ir jaunimo, kur manau jiems buvo puiki proga išgirsti aukštaičių tarmę bei išgyventi Lietuvos kaimo žmogaus buitį.

Pabaigai aktorius J. Kelečius atliko Kazio Binkio poemą 'Kriaučius Motiejus'. Poema liečia nepriklausomos Lietuvos politinę bei socialinę sistemą.

Visose trijose ištraukose aktorius vis kitu veidu stoji prieš publiką perduodamas jai žodį, kuris liudijo meno pasaulio tiesą, jo dvasines gelmes. Šiam žodžiui paryškinti, šalia fizinių ir dvasinių aktoriaus veiksmų, buvo vykusiai įjungti šviesos efektai. Savo scenos patyrimą ir meninius gabumus čia mums atskleidė chicagietė Vanda Aleknienė.

Reikia pastebėti, kad aktorius J. Kelečius šalia vaidybos reiškiasi ir vaizduojamojo meno srityje - tapyboje. Savo parodas turėjęs Chicago, New Yorko, Bostono ir kitose lietuvių kolonijose. Džiaugiamės turėję progos

Aktorius Jonas Kelečius
J. Garlos nuotr.

ši menininką sutikti ir mūsų kolonijoje, kuris mums paliko neišdildomą ispūdį dailiojo žodžio interpretacijoje.

Po programos apatinėje salėje visi susirinko prie kavutės ir čia besidalindami išpūdžiais, jaučioje nuotaikoje užbaigė šią neeilinę kultūrinę popietę.

Ingrida Bublienė

NARSA GYVENTI

Š.m. gruodžio 12 d., LB Clevelando Apylinkės ruoštoje vakaronėje, prof. Aldona Augustinavičienė pristatė naujai premijuotą J. Gliados romaną 'Narsa gyventi'. Gana išsamus turinio perdavimas įgalino net ir veikalo neskaičiusius dalyvauti diskusijose.

Prelegentė ypatingai išryškino negimusius kūdikių teisę gyventi mintį veikale, kurią pynė ir vystė pagrindinių herojų išgyvenimai. Pa-

brėžė taip pat ir autoriaus respektą moteriai, pristatant ją daug stipresnę ir tant ją daug stipresnę, orenę ir už patį pagrindinį veikėją (vyrą) romane.

'Narsa gyventi' esąs vienas geresniųjų iš autoriaus gausių kūrinių, nors daugieliu atveju nepakankamas kalbos peržiūrėjimas išlyginimas trukdo pilnam jo įvertinimui.

Gyvos diskusijos sekė idomų knygos nagrinėjimą, siūlant pagrindine veikalo mintimi imti vyraujančio veikėjo Albino, grįžusio iš fronto, persiorientavimą normaliomis sąlygoms. Pasigėsta ir platesnio išvystymo šalutinių charakterių.

Stipriausiai, tačiau, buvo pasisakyta kalbos klausimu veikale. Ypatingai užkliuvo pažodinis vertimas, nepanauojant spalvingo lietuvių kalbos žodingumo (pav. krašto kelias' vietoje vieškelio' ir pan.). Ar pateisina tai autoriaus kūribingumas, nepalikęs laiko kūrinio apdailinimui, apšlifavimui? Jeigu taip - tada juk galima būtų ieškoti tautos kituose, kas yra plačiai praktikuojama! Ar kartu nėra čia dalis ir leidėjų atsakomybės?

Ir kokį svorį naudojama kalba turi veikalo atrankoje premijoms?

Gyvos ir idomos diskusijos pateisino prelegentės rimtą pasiruošimą pašnekešui. Jų tąsa prie kavos puoduko užbaigė vakaronę jaučioje, beveik šeimyniškoje nuotaikoje. (s)

• Ingrida Nasvytytė pasirodys kalėdiniame koncerte su "Singing Angels" Palace Theatre nuo gruodžio 19-23 d. 8 val. vak. Taip pat kalėdiniame koncerte televizijoje kanalas 8, gruodžio 23 d. 7 val. vakaro.

• LB Ohio Apygardos atstovų suvažiavimas šaukiamas 1979 m. sausio mėn. 28 d. Vieta ir laikas bus paskelbta vėliau.

• Pensininkų klubo metinis susirinkimas įvyks sausio 3 d., trečiadienį, 3 val. p. p. Susirinkime bus pateikta praeitųjų metų veiklos apžvalga, kontrolės komisijos pranešimas, renkama nauja klubo valdyba ir kontrolės komisija.

TUKSTANTIS DOLERIŲ JAUNIMO KONGRESUI

Lapkričio 28 d. įvyko LB Clevelando apylinkės valdybos posėdis dr. Edvardo ir Mildos Lenkauskų namuose. Dalyvavo Nijolė Lenkauskaitė, St. Astrauskas, Vyt. Biliūnas, Br. Gražulis, Pr. Karalius, pirmininkas Jurgis Malskis ir Vikt. Mariūnas. Svarstyta ir nutarta iš apylinkės išdo paskirti aukas: JAV LB Krašto valdybai (švietimo reikalams) \$400.00, Jaunimo kongresui \$1000.00, Clevelando lituanistinei mokyklai \$250.00, PLB organui "Pasaulio lietuviui" \$100.00, Clevelando "Tėvynės garsų" radijo programai \$100.00. Paremta ir

ŠV. KALĖDŲ ir LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linkime ALT S-gos Clevelando skyriaus nariams ir jų šeimoms.

ALT S-gos Clevelando Skyriaus Valdyba

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲ METŲ

proga sveikiname skyriaus narius, jų šeimas ir Clevelando Ramovėnų chorą su šeimomis.

LKVS Ramovė Clevelando Skyriaus Valdyba

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

linkime giminėms, draugams ir pažįstamiems.

Antanas, Agna, Ramunė JONA IČIAI

Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga, sveikiname visus gimines, draugus ir pažįstamus.

Bronė, Pranas, Nijolė ir Algis Maineliai

MACHINE BUILDER

Join a small growing company building machinery for the plastic industry. Experience in mechanical assembly of machine parts a must. Machine shop or electrical assembly desirable but not essential. Full benefits & overtime. Call 201-991-5460, Mr. Hummel for appointment. (50-2)

TOOL MAKER

Position available for qualified applicant in a rapidly expanding Plastics Factory. Must have a minimum of 3 years experience in sheet metal fabrication, jigs and fixtures.

For more information contact Personnel at 212-562-5201. Application accepted daily at:

PULTRUSIONS CORP.

1331 South Chillicothe Road (State Route 43) Aurora, Ohio 44202

An Equal Opportunity Employer (50-2)

REGISTERED NURSES

FOR GENERAL DUTY & MEDICAL/SURGICAL DUTY 11-7 SHIFT. ALSO

REGISTERED NURSE STAFF DEVELOPMENT INSTRUCTOR

Applicant must be a currently Licensed Registered Nurse with some clinical experience, teaching experience and/or training helpful. 130 bed J. Cah hospital. Attractive salary & fringe benefits.

Contact: DIRECTOR OF NURSING SERVICE

FARMINGTON COMMUNITY HOSPITAL

FARMINGTON, MO. 63640

314-756-6451

Equal Opportunity Employer (50-9)

FOR RENT

2 bedroom, residential house off East 185 St.

Stove, refrigerator, carpet in kitchen, garage, walking distance to shopping and Our Lady of Perpetual Help Church. Mature couple Call: 531-9232 from 5:30 — 8:30 p. m. (50-1)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

LABORATORY TECHNICIAN

CANDIDATES FOR THIS POSITION

MUST HAVE 2 YEARS OF COLLEGE MAJORING IN ENGINEERING, OR THE SCIENCES OR MUST HAVE EQUIVALENT IN EXPERIENCE. IF YOU FEEL YOU CAN QUALIFY:

Apply 8:30 a.m. to 4:30 p.m. or call 313-364-9000

ARMAK TAPE DIVISION

317 KENDALL AVE.

MARYSVILLE, MICH. 48040

An Equal Opportunity Employer

(50-6)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Dr. Henrikas Brazaitis su šeima, Willoughby, Ohio šv. Kalėdų ir Naujųjų metų proga sveikina draugus ir pažįstamus. Vietoje sveikinimo kortelių skiria Dirvai auką.

• V. ir A. Šenbergai, Lietuvos skautijos veteranai, siūsdami Dirvai paremti auką, kartu linki visam Dirvos štabui ir bendradarbiams malonių šv. Kalėdų ir sėkmingų ateinančių metų!

Ačiū už auką ir linkėjimus.

• LB Clevelando apylinkės pirm. Jurgis Malskis ir ižd. Stasys Astrauskas siūsdami Dirvai paremti 50 dol., linki Dirvai siekti vieningos talkos Lietuvos išlaisvinimo veiklai.

Ačiū už paramą ir linkėjimus.

• Imigracijos ir natūralizacijos tarnyba praneša, kad visi svetimšaliai, neturintieji JAV pilietybės nuo sausio 1 iki 31 d. privalo registruotis, užpildydami pašte gaunamą kortelę. Nuo registracijos atleidžiami tik diplomatai ir kai kurių tarptautinių organizacijų akredituoti asmenys.

Užpildžius kortelę ir pri-

Superior Savings

AND LOAN ASSOCIATION

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linkime!

Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

MAIN OFFICE: 798 East 185th Street (481-8552)

• 6712 Superior Avenue (431-2497) • 13515 Euclid Avenue (681-8100)

• 14406 Cedar Road (381-4280) • 32800 Center Ridge Road (327-4000)

DIREKCIJA IR ADMINISTRACINIS PERSONALAS

klįjavus pašto ženklą, įmesti pašto dėžutėn. Neatlikę šios pareigos galės būti sunkiai baudžiami.

• Bendros Kūčios, Skautininkų Draugovės iniciatyva, yra rengiamos š. m. gruodžio 24 d. 7:30 val. vak. Dievo Motinos Nepalaujamoms Pagalboms parapijos salėje. Norintieji dalyvauti prašomi registruotis pas A. Petukauskienę tel. 531-3872

• Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė, modernaus šokio so-

listė ir choreografė, gyv. Montrealyje, sausio 5 d. Skautininkų D-vės rengiamoje skautijos kalėdinėje sueigoje-pobūvyje Lietuvos Namų didžioje salėje, atliks programą: žodis — judėsys — žodis.

• Patria prekybos namuose 794 E. 185 St. Clevelande, galima įsigyti naujų maisto produktų bei dovaninių reikmenų. Turime naujų knygų, plokštelių, lietuviškų sveikinimo kortelių ir eilę kitų prekių. Prašome atsilankyti. Tel.: 531-6720.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Cipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

Lietuvių grožio salonas SILVER SHEAR — Hair Fashion, 687 East 185 St., Cleveland, Ohio 44119, tel.: 486-4240.

FOR RENT

2 bedrooms up off East 185 Street. Call 261-4477.

(49-50)

• IŠNUOMOJAMAS vienas didelis kambarys su baldais vyrui. Galima naudotis virtuve. Skambinti: 486-1336. (49-50)

Dirvai, visai Clevelando Skautijai, Moterų 36 kuopos narėms, žalgirietėms-čiams, savo pažįstamiems ir giminėms Lietuvoje ir čia linkiu džiaugsmingų Šv. Kalėdų ir Dievo palaimoje išgyventi Naujus 1979 metus.

Stefanija Radzevičiūtė

Džiaugsmingų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų metų draugams ir pažįstamiems linki

Danutė ir Vytautas
Ramoniai

PADĖKA

Noriu pareikšti nuoširdžią padėką visiems kas mielai pagerbė mane dalyvavime mano 80-ties metų amžiaus sukakties minėjime, už jų sveikinimus, gražius linkėjimus bei dovanėles. Ypatingai noriu čia padėkoti mano dukrai Genovaitei ir žentui Albinui Karsokams suruošusiems tą man netikėtą paminėjimą, kuris ilgam paliks mano malonioje atmintyje.

Ona Naumanienė

PADĖKA

Leiskite mums išreikšti giliausią padėką dr. Antanui ir Vladei Butkams, lapkričio 11 d. surengusiems mums, besikeliant gyventi į Floridą, tokias iškilmingas išleistuves savo svetingoje ir gražioje rezidencijoje.

Ypatinga padėka priklauso Vladei Butkienei už taip skoningai ir meniškai papuošusius vaisių stalus paskutiniaisiais rudens žiedais.

Ačiū dr. Antanui Butkui už gražius, gal humoro formoj tartus žodžius. Už tą malonią staigmeną dr. Antanui ir Vladei Butkams nuoširdžiausias ačiū.

LINAS APOLINA STAŠKŪNAI
IR ŠEIMA

Širdingiausių linkėjimų švenčių

proga linki savo klientams ir draugams.

Kripavičių šeima

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

SEWING MACHINE MECHANICS

Openings available for individuals with experience in repair and maintenance of industrial sewing machines. Experience a must. Good starting pay with excellent fringe benefits. Please call

216-961-6000 for an appointment.

JOSEPH & FEISS CO.

2149 WEST 53RD STREET
CLEVELAND, OHIO 44101

An equal opportunity employer

(49-50)

DIRVA

• **DIRVA** dėl Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių ateinančią savaitę neišeis. Sekantis numeris išeis tuoj po Naujų Metų.

POPIETĖ SU VYT ALANTU

Su rašytoju Vytautu Alantu susitikimas ir jam Dirvos novelės 1978 m. premijos įteikimas rengiamas Chicagoje 1979 m. sausio 14 d., šeštadienį, 3 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose Namuose.

Rengia ALT S-gos Chicago skyrius.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

• **ALT S-gos Baltimorės** skyrius per valdybos sekr. B. Medelį atsiuntė čekį sumoje 50 dol. Kalėdų švenčių proga padidiniui skyriaus įnašo Vilties draugijoje. Tokiu būdu skyriaus įnašas dabar yra 255 dol.

Ačiū už paramą.

• **Dr. Birutė ir Bronius Kasakaičiai**, sveikina su šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų šventėmis, visus gimines, draugus ir pažįstamus. Linki malonių švenčių, sveikų ir laimingų 1979 N. Metų. Vietoje sveikinimo kortelių skiria auką spaudai.

• **Eda ir Vilius Bražėnai**, iš Fort Myers, Fla., per lietuvišką spaudą linki bičiuliams ir pažįstamiems romių šv. Kalėdų ir kovingų bei viltingų N. Metų.

• **Dr. L. Kriaučeliūnas**, Palos Park, Ill., prie šventinių linkėjimų Dirvos štabui, pridėjo auką 25 dol.

Ačiū už linkėjimus ir auką.

• **Omahos Lietuvių Moterų klubas** per J. Povilaitienę atsiuntė Dirvos leidimo reikalams paremti auką 50 dol. ir prijungė šventinius linkėjimus.

Ačiū už auką ir linkėjimus.

A. A.

INŽ. IGNIUI GASILIŪNUI

mirus, skaudaus liūdesio valandoje reiškiamame nuoširdžią užuojautą žmonai JADVYGAI, sūnui SAULIUI, dukrai GRAŽINAI su šeimomis ir kartu liūdimė:

Prelatas Jonas Balkūnas
Elena ir Petras Daliai
Emilija ir Stasys Grušai
Aleksandra ir Pranas Kraujeliai
Aldona Krulikienė
Suzana ir Antanas Mažeikai
Rožė ir Alfonsas Plepiei
Eugenija ir Albinas Šatraičiai
Stefanija ir Kazys Vaičiai
Elena ir Kazys Vilniškiai

St. Petersburg, Beach, Florida.

A. A.

MARIJAI GERULAITIENEI

mirus, dukrai VALENTINAI MAŽEIKIENEI, jos šeimai ir visiems artimiesiems reiškiamame gilią užuojautą

Jonas, Dalia,
Daina, Rimas ir Aida
M a u r u k a i

Broliui, miškų inžinieriui

VYTAUTUI BAKUČIUI

Lenkijoje mirus, reiškiamame gilią užuojautą mielam prieteliui ir buv. bendradarbiui STASIUI BAKUČIUI ir jo žmonai ELENAI

Mykolas ir Elena
G u r e c k a i
Jonas ir Albina
B r a z a u s k a i

Muz. Ona Mikulskienė su kanklininkais gruodžio 17 d. atlikę Euclid Square Mall tautybių pasirodyme programą prie savo papuoštos eglutės.

J. Garlos nuotr.

• **Chicago Lithuanian Women's Club** per išd. Valeria A. Shaules atsiuntė Dirvai paremti auką 25 dol. ir pirm. L. Dargienės linkėjimus nepavargti sunkiame ir prasmingame spaudos darbe.

Ačiū už auką ir moralinį pastiprinimą.

• **Tadas Mečkauskas**, Lansing, Mi., siųsdamas švenčių proga auką Dirvai, taip pat sveikina "persikėlus" į nuosavus namus.

Ačiū už auką.

• **Vytauta Oželis**, Malar-tic Que., visam Dirvos štabui linki sėkmingų N. Metų ir pridėjo auką.

Ačiū.

• **Eleonora Valiukienė**, Chicagoj, mums rašo: "Primkite mano geriausius sveikinimus Jums artėjančių Kalėdų ir Naujųjų Metų progomis.. Sėkmės tiek Jūsų asmeniškame gyvenime tiek purenant "Dirvos" skiltis".

Ačiū už linkėjimus ir pridėtą auką.

• **Tėv. dr. Tomas Žiūraitis**, O.P., Washington, D. C., siųsdamas auką rašo: "Palaimintų kalėdų šventų, Naujų Metų. Ačiū už gerą Dirvą".

Ačiū už auką ir moralinį pastiprinimą.

• **LB Worcesterio Apyl. Valdybos nariai**, LB skelbiamo spaudos vajeaus proga, DIRVOS leidimo sunkioms sąlygoms palengvinti, paskyrė 25 dol. ir linki tokiu pat pasiryžimu kovoti už mūsų tėvynės išsilavinimą.

Ačiū pirm. P. Moliui ir nariui spaudos reikalams J. Baškiui už atsiųstą paramą ir linkėjimus.

• **Vladas Mieželis**, gyv. Phoenix'e, Ariz., švenčių proga nuoširdžiai sveikina savo gimines, draugus ir pažįstamus, linkėdamas geriausios kloties. Vieton sveikinimo kortelių aukoja tradiciniai, Vasario 16 d. gimnazijai.

• **G. ir H. Bitėnai**, Elizabeth, N. J. sveikina per DIRVĄ savo pažįstamus ir artimuosius, ir linki linksmų šv. Kalėdų ir laimingų naujų Metų.

Vietoj sveikinimo kortelių skiria auką Dirvai.

Linai ir Apolina

STAŠKŪNAI

ŠV. KALĖDŲ ir NAUJŲJŲ METŲ

proga sveikina savo gimines, draugus ir

pažįstamus, linkėdami

LINKSMŲ ŠVENČIŲ!

Malonių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki visiems giminėms, draugams ir pažįstamiems.

Vacys, Barbara ir Paulius
P e t k a i

MALONIŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

ir

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

draugams ir bičiuliams visuose kraštuose linki

Stefa ir Vytautas
G e d g a u d a i

Cleveland, Ohio